Minister
Spraw Wewnętrznych

DKSiW-K-II-093-1/2014

Warszawa, dnia 3 września 2014 r.

Pan
bryg. dr inż. Jacek Zboina
p.o. Dyrektora CNBOP-PIB
ul. Nadwiślańska 213,
05-420 Józefów k/Otwocka

Egz. nr 2

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

z kontroli zrealizowanej w trybie zwykłym, ujętej w planie kontroli Ministerstwa Spraw Wewnętrznych na 2013 rok, na temat: *Realizacja statutowych zadań oraz wydatkowanie środków publicznych przez Instytut* przeprowadzonej w terminie od dnia 25 listopada 2013 r. do dnia 14 stycznia 2014 r.[1] w Centrum Naukowo–Badawczym Ochrony Przeciwpożarowej im. Józefa Tuliszkowskiego – Państwowym Instytucie Badawczym[2] z siedzibą przy ul. Nadwiślańskiej 213, 05-420 Józefów k/Otwocka.

Po zapoznaniu się z zastrzeżeniami zgłoszonymi przez p.o. Dyrektora CNBOP-PIB Panią dr hab. inż. Ewę Rudnik w piśmie z dnia 15 maja 2014 r. (nr DO/092/3401/14) oraz po dokonaniu analizy dodatkowej dokumentacji przekazanej przez CNBOP-PIB pismem z dnia 18 czerwca 2014 r. (nr DO/092/451014), na podstawie art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej*, oddalono zgłoszone zastrzeżenia w całości. Jednocześnie, w związku z przekazaniem dodatkowej dokumentacji, której w trakcie kontroli nie przedstawiono, została doprecyzowana treść *wystąpienia pokontrolnego* poprzez zmianę niektórych zapisów zawartych *w projekcie wystąpienia pokontrolnego*[3]. Nie zmieniło to jednak oceny poszczególnych obszarów skontrolowanej działalności.

---

[1] Z przerwą w czynnościach kontrolnych w CNBOP w terminie od dnia 20 grudnia 2013 r. do dnia 6 stycznia 2014 r.
[2] Zwanym dalej również CNBOP, CNBOP-PIB lub Instytutem.
[3] Przypis nr 19 *projektu wystąpienia pokontrolnego* (nr 20 niniejszego *wystąpienia pokontrolnego*), **w brzmieniu**: *ustalenie tylko na podstawie wyjaśnień, ponieważ brakowało dokumentów*, zmieniono **na**: *ustalenie tylko na podstawie wyjaśnień.*
Ponadto mając na uwadze przekazane dodatkowe dokumenty (m.in. ofertę wykonawcy), zmieniono treść przypisu nr 5 *projektu wystąpienia pokontrolnego* (nr 6 niniejszego wystąpienia pokontrolnego) **z**(...) *W udostępnionej dokumentacji brakowało m.in.: załączników do wniosku o przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, załączników do umowy, t.j. harmonogramów rzeczowo-finansowych wykonania robót, oferty Wykonawcy. Protokół postępowania o udzielenie zamówienia nie zawierał części wymaganych załączników,* **na**: (...) *W udostępnionej dokumentacji brakowało m.in.: załączników do wniosku o przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, załączników do umowy, t.j. harmonogramów rzeczowo-finansowych wykonania robót. Protokół postępowania o udzielenie zamówienia nie zawierał części wymaganych załączników.*

doprecyzowana treść niniejszego *wystąpienia pokontrolnego* poprzez zmianę niektórych zapisów. Nie zmieniło to jednak oceny poszczególnych obszarów skontrolowanej działalności.

Czynności kontrolne zostały przeprowadzone na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej*[4] przez zespół kontrolerów MSW w składzie:

Kierownik zespołu kontrolnego	- Barbara Góra, radca ministra w Departamencie Kontroli, Skarg i Wniosków MSW, na podstawie upoważnienia Nr 96/2013 z dnia 20 listopada 2013 r.,
Członkowie zespołu kontrolnego	- Jarogniew Łoniewski, główny specjalista w Departamencie Kontroli, Skarg i Wniosków MSW, na podstawie upoważnienia Nr 97/2013 z dnia 20 listopada 2013 r.,
	- Marcin Skarżyński, główny specjalista w Departamencie Kontroli, Skarg i Wniosków MSW, na podstawie upoważnienia Nr 98/2013 z dnia 20 listopada 2013 r.,
	- Andrzej Szyszko, główny specjalista w Departamencie Kontroli, Skarg i Wniosków MSW, na podstawie upoważnienia Nr 99/2013 z dnia 6 grudnia 2013 r.

Zakres kontroli obejmował następujące zagadnienia:

1. Działalność finansowa Instytutu w zakresie wybranych postępowań o zamówienie publiczne.
2. Organizacja i jakość pracy Instytutu w aspekcie realizacji wybranych zadań statutowych.
3. Jakość zarządzania Instytutem w aspekcie prowadzonej polityki kadrowej.

Kontrolą został objęty okres od dnia 1 stycznia 2012 r. do czasu rozpoczęcia czynności kontrolnych, tj. do dnia 25 listopada 2013 r. W przypadku oceny prawidłowości inwestycji kontrolą został objęty okres od zaplanowania inwestycji budowlanej rozpoczętej w 2009 r.[5].

Celem kontroli była ocena czy Instytut, realizując zadania statutowe, zapewniał ochronę interesów państwa w zakresie bezpieczeństwa powszechnego oraz czy przyjęta polityka zarządzania Instytutem zapewniała odpowiednią jakość wykonywanych zadań i prawidłowość wydatkowania środków publicznych w zakresie udzielania zamówień publicznych.
Ocena działalności jednostki kontrolowanej została dokonana na podstawie ustalonego stanu faktycznego przy zastosowaniu kryteriów kontroli wynikających z ustawy *o kontroli* takich, jak: legalność, gospodarność, celowość oraz rzetelność.
Wyniki przeprowadzonej kontroli pozwalają na stwierdzenie, że poprzez realizację statutowych zadań zapewniano ochronę interesów państwa w zakresie bezpieczeństwa powszechnego oraz zagwarantowano odpowiednią jakość wykonywanych zadań i prawidłowość wydatkowania środków publicznych w ramach udzielonych zamówień publicznych.
Analiza dokumentacji źródłowej dotyczącej realizacji inwestycji – budowy budynku biurowego oznaczonego „K" – wykazała, że związane z inwestycją wydatki były prawidłowo dokonywane i rozliczane, a inwestycja została zakończona zgodnie z terminem określonym w umowie. Działalność

[4] Dz. U. Nr 185, poz. 1092, zwana dalej ustawą *o kontroli*.
[5] Związana z postępowaniem przetargowym DT/TGZ/2371/12/2008 - *Budowa budynku biurowego na terenie CNBOP wraz ze zjazdem z drogi wojewódzkiej*.

inwestycyjną Instytutu w zakresie dokonania i rozliczenia wydatków na budowę nowego budynku biurowego „K" oceniono **pozytywnie**. Powyższa ocena wynika z niżej przedstawionych ustaleń kontroli.
Jednocześnie **negatywnie** oceniono rzetelność dokumentowania procesu udzielenia zamówienia publicznego w związku ze zrealizowaną inwestycją. Realizacja czynności kontrolnych w tym zakresie była utrudniona ze względu na brak w Instytucie uporządkowanej i usystematyzowanej dokumentacji niezbędnej do przeprowadzenia kontroli oraz nieotrzymanie podczas kontroli części dokumentów, co wynikało z tego, że Instytut ich nie posiadał[6]. Nie miało to jednak wpływu na ocenę wydatkowania środków finansowych w ramach przedmiotowej inwestycji[7].
Ponadto ustalono, że organizacja i jakość pracy Instytutu, w aspekcie realizacji wybranych zadań statutowych oraz jakość zarządzania Instytutem w aspekcie prowadzonej polityki kadrowej, były prawidłowe.

1. Działalność finansowa Instytutu w zakresie wybranych postępowań o zamówienie publiczne.

Realizacja inwestycji dotyczącej budowy budynku biurowego „K" była uzasadnioną potrzebą zapewnienia odpowiedniej liczby pomieszczeń dla stanowisk pracy Centrum Obsługi Klienta, Jednostki Certyfikującej i Zakładu Aprobat Technicznych oraz koniecznością zapewnienia bezpieczeństwa pracy Instytutu (bardziej efektywna kontrola wstępu na teren Instytutu) poprzez zlokalizowanie sal konferencyjnych na spotkania z klientami Instytutu i prowadzenia szkoleń organizowanych przez Instytut bliżej bramy wejściowej do Instytutu.

Na podstawie dokonanych ustaleń **pozytywnie** oceniono działalność inwestycyjną Instytutu w zakresie poniesionych wydatków na budowę nowego budynku biurowego oznaczonego jako „K". W toku kontroli ustalono, że wydatki poniesione na przedmiotową działalność inwestycyjną zostały prawidłowo dokonane i rozliczone. Powyższa ocena wynika z analizy przedstawionej dokumentacji źródłowej w tym zakresie.

Zrealizowana inwestycja jest użytkowana zgodnie z przeznaczeniem, służy realizacji zadań statutowych oraz podnoszeniu jakości wykonywanych przez Instytut zadań i obecnie wykorzystywana jest jako miejsce:

- pracy pracowników: Centrum Obsługi Klienta, Jednostki Certyfikującej i Zakładu Aprobat Technicznych,
- spotkań z klientami - nowa lokalizacja wjazdu na teren Instytutu wraz z głównym stanowiskiem recepcji zapewniającym obsługę ruchu pojazdów, ruchu osobowego i połączeń telefonicznych. Stanowisko recepcji wyposażono również w możliwość obserwowania zdarzeń z wykorzystaniem systemu telewizji przemysłowej,
- organizacji szkoleń (salki konferencyjne),
- zlokalizowania pomieszczeń: kancelarii niejawnej, archiwum, głównej serwerowni i centrali telefonicznej.

---

[6] Przedstawiona do kontroli dokumentacja była zgromadzona w kilku odrębnych segregatorach (bez spisów zawartości teczki) i znajdowała się w różnych komórkach organizacyjnych Instytutu, uczestniczących w prowadzonym postępowaniu o zamówienie publiczne (komórka ds. zamówień publicznych, komórka ds. inwestycji oraz komórka finansowa). W udostępnionej dokumentacji brakowało m.in.: załączników do wniosku o przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, załączników do umowy, t. j. harmonogramów rzeczowo-finansowych wykonania robót. Protokół postępowania o udzielenie zamówienia nie zawierał części wymaganych załączników.
[7] Pełna dokumentacja dotycząca rozliczenia inwestycji została przedstawiona w trakcie kontroli.

Po zaplanowaniu inwestycji do realizacji została ona uwzględniona w *Sprawozdaniu Finansowym za rok 2006*, w części *Sprawozdanie Kierownictwa z działalności w roku obrotowym 2006*[8]. Zgodnie z postanowieniami art. 13 ust. 6 ustawy z dnia 25 lipca 1985 r. *o jednostkach badawczo-rozwojowych*[9] sprawozdanie finansowe zostało przekazane do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji celem jego zatwierdzenia[10]. Przedmiotowa inwestycja została zrealizowana wyłącznie ze środków własnych Instytutu[11], natomiast wykonawca budowy wyłoniony został w drodze przetargu nieograniczonego.

W toku kontroli ustalono, że przedmiotowa inwestycja była realizowana w 3 etapach, objętych odrębnymi postępowaniami przetargowymi:

- postępowanie DT/TGZ/2371/2/2006 - *Wykonanie kompleksowej dokumentacji projektowo-kosztorysowej*,
- postępowanie DT/TGZ/2371/6/2008 - *Pełnienie nadzoru inwestorskiego nad inwestycją*,
- postępowanie DT/TGZ/2371/12/2008 - *Budowa budynku biurowego na terenie CNBOP wraz ze zjazdem z drogi wojewódzkiej*.

Rzetelność dokumentowania procesu udzielenia zamówienia publicznego w zakresie skontrolowanego postępowania DT/TGZ/2371/12/2008 została oceniona negatywnie. Jednocześnie w przedstawionych wyjaśnieniach dotyczących braku kompletnej dokumentacji postępowania Dyrektor Instytutu oświadczył, że realizacja budowy była objęta trzema różnymi, ale ściśle powiązanymi ze sobą postępowaniami przetargowymi, które następnie złożyły się na proces budowy. Powodowało to konieczność częstego sięgania do dokumentacji tej inwestycji, często w warunkach roboczych, co miało wpływ zarówno na *zużycie, jak i chaotyczne rozmieszczenie niektórych dokumentów.*

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*[12] postępowanie o udzielenie zamówienia prowadzi się z zachowaniem formy pisemnej. W przypadku kontrolowanego postępowania braki w dokumentacji nie pozwalają jednoznacznie stwierdzić, że dopełniono niniejszego obowiązku na wszystkich etapach postępowania. Powyższe uznano za **nieprawidłowość**, za którą odpowiedzialność ponoszą kolejni Zastępcy Dyrektora ds. technicznych, nadzorujący przetargi związane z zamówieniami publicznymi. Bezpośrednią odpowiedzialność za opisany stan rzeczy ponoszą kolejni sekretarze komisji przetargowej, którzy nie przygotowali odpowiednio materiałów z tych postępowań do archiwizacji.

Przed rozpoczęciem budowy uzyskano wszystkie wymagane pozwolenia wynikające z przepisów *Prawa budowlanego.*

W związku z tym, że zamawiający nie miał obowiązku sporządzania planów zamówień publicznych na podstawie ustawy Pzp, a liczba postępowań realizowanych w tym czasie w Instytucie umożliwiała bieżące zarządzanie nimi w miarę zgłaszanych potrzeb, w Instytucie nie sporządzano planów, w których mogłaby zostać ujęta budowa budynku „K".

---

[8] W *Sprawozdaniu Kierownictwa* uwzględniono przedmiotową inwestycję do realizacji w kolejnych latach.
[9] Dz. U. z 2001 r. Nr 33, poz. 388 z późn. zm., zwana dalej ujbr.
[10] Decyzją Nr 113 z dnia 28 maja 2007 r. *w sprawie zatwierdzenia sprawozdania finansowego* Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji zatwierdził sprawozdanie finansowe. Akta kontroli, str. 1309.
[11] Zgodnie z art. 13 ujbr Instytut gospodarował samodzielnie przydzieloną i nabytą częścią mienia ogólnonarodowego oraz prowadził samodzielną gospodarkę w ramach posiadanych środków, kierując się zasadami efektywności ich wykorzystania. Akta kontroli, str. 1313-1316.
[12] Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 z późn. zm., zwaną dalej ustawą Pzp.

Wnioskiem o przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego[13], skierowanym do Dyrektora Instytutu, Zakład Utrzymania Ruchu CNBOP wszczął przygotowanie postępowania DT/TGZ/2371/12/2008 - *Budowa budynku biurowego na terenie CNBOP wraz ze zjazdem z drogi wojewódzkiej*. Dokument ten był zgodny ze wzorem określonym w zarządzeniu Nr 7/2007 Dyrektora Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwpożarowej im. Józefa Tuliszkowskiego z dnia 9 lipca 2007 r. *w sprawie powołania komisji ds. zamówień publicznych i wprowadzenia regulaminu jej funkcjonowania*[14].

Zgodnie z uzyskanymi od Dyrektora CNBOP wyjaśnieniami osoby wykonujące czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego nie podlegały wyłączeniu, o którym mowa w art. 17 ust. 1 ustawy Pzp oraz złożyły, pod rygorem odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznania, pisemne oświadczenia o braku lub istnieniu okoliczności uzasadniających wyłączenie[15], zgodnie z art. 17 ust. 2 ustawy Pzp, co zostało właściwie udokumentowane[16].

Kierownik zamawiającego powołał na podstawie art. 19 ustawy Pzp komisję przetargową o stałym charakterze[17], której członkowie uczestniczyli w pracach przygotowawczych i realizacji postępowania[18]. Jednocześnie, w związku ze specyfiką przedmiotu zamówienia, wykonawca wyłoniony w drodze postępowania GZ/2371/6/2008 - *Pełnienie nadzoru inwestorskiego nad inwestycją*, zobowiązany był m.in. do:

- weryfikacji dokumentacji projektowej wraz z przedmiarem robót, specyfikacji technicznych wykonania i odbioru robót,
- przygotowania części formalno-prawnej postępowania (SIWZ), ogłoszenia, projektu umowy,
- udziału w pracach komisji przetargowej zgodnie z harmonogramem pracy komisji, udziału w ocenie złożonych ofert i wyborze najkorzystniejszej,
- konsultacji w zakresie systemu ochrony prawnej zgodnie z prawem zamówień publicznych, w terminach ustawowych,
- weryfikacji dokumentów żądanych przed podpisaniem umowy z wykonawcą robót[19].

Na podstawie art. 31 ust. 1 ustawy Pzp zamawiający miał obowiązek opisać przedmiot zamówienia za pomocą dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót, które zgodnie z informacjami zawartymi w ogłoszeniu o zamówieniu miały stanowić załącznik Nr 1 do SIWZ udostępnianej przez CNBOP na żądanie lub na stronie internetowej Instytutu. Z uwagi na upływ czasu nie było możliwe zweryfikowanie tej informacji w Internecie. Natomiast z uzyskanych wyjaśnień[20] wynika, że zamawiający na podstawie art. 42 ust. 1 ustawy Pzp nie otrzymywał wniosków wykonawców o udostępnienie SIWZ w formie papierowej.

---

[13] Z dnia 15 września 2008 r.
[14] Zwane dalej zarządzeniem Nr 7/2007.
[15] Łącznie dziewięć oświadczeń.
[16] Akta kontroli, str. 1409-1422.
[17] Na mocy zarządzenia Nr 7/2007.
[18] Kierownik zamawiającego określił organizację, skład, tryb pracy oraz zakresy obowiązków członków komisji przetargowych, zgodnie z art. 20 i art. 21 ustawy Pzp.
[19] Akta kontroli, str. 1348-1364. Zgodnie z art. 15 ust. 2 ustawy Pzp zamawiający mógł powierzyć wykonanie wymienionych czynności innemu podmiotowi, który zgodnie z art. 15 ust. 3 ww. ustawy działał jako pełnomocnik zamawiającego.
[20] Ustalenie tylko na podstawie wyjaśnień.

Wartość zamówienia[21] ustalono zgodnie z przepisami zawartymi w Rozdziale 2 ustawy Pzp, w szczególności zamówienie nie było dzielone, wartość szacunkową całkowitego wynagrodzenia wykonawcy ustalono bez podatku od towarów i usług (netto), m.in. na podstawie kosztorysu inwestorskiego, w czasie krótszym niż 6 miesięcy, wymaganym przed wszczęciem postępowania na podstawie art. 35 ust. 1 ustawy Pzp[22]. Szacunkowa wartość zamówienia określona została w wysokości 5.000.000 zł netto (tj. 1.289.623 euro netto)[23].

Opis przedmiotu zamówienia (OPZ) został opracowany na podstawie wyników wcześniejszych postępowań przetargowych CNBOP (nr DT/TGZ/2371/2/2006 *na wykonanie kompleksowej dokumentacji projektowo-kosztorysowej obiektu* oraz nr DT/TGZ/2371/6/2008 *na pełnienie nadzoru inwestorskiego nad inwestycją*). OPZ był przygotowany przez pracowników CNBOP w ścisłym porozumieniu ze specjalistami firmy BUD-INVENT Sp. z o.o.[24], wyłonionej do pełnienia nadzoru inwestorskiego[25].

Ponadto, zgodnie z uzyskanymi wyjaśnieniami[26] CNBOP wszystkie osoby zaangażowane ze strony BUD-INVENT w przygotowanie OPZ posiadały odpowiednie kwalifikacje. Stosowne doświadczenie posiadali również zaangażowani w przygotowanie OPZ pracownicy CNBOP. Należy zaznaczyć, że firma BUD-INVENT nie występowała jako oferent czy współwykonawca w przetargu na realizację inwestycji, a zaangażowany w ww. prace pracownik BUD-INVENT złożył oświadczenie ZP-11[27].

Przedłożona SIWZ[28] została zatwierdzona przez Dyrektora CNBOP w dniu 6 listopada 2008 r., czyli przed zamieszczeniem ogłoszenia o zamówieniu, jak również zawierała wszystkie wymagane ustawą Pzp informacje[29]. Z uwagi na upływ czasu nie było możliwe sprawdzenie czy przedłożony dokument wraz z załącznikami odpowiadał w pełni dokumentom zamieszczonym na stronie CNBOP[30].

Zgodnie z odpowiedzią udzieloną przez Dyrektora CNBOP, we wszystkich przypadkach wyjaśnień udzielanych w odniesieniu do treści SIWZ zamawiający przekazywał je wszystkim wykonawcom, udostępniając ich treść wraz z wyjaśnieniami na swojej stronie internetowej, co stanowiło obowiązek zamawiającego wynikający z art. 38 ust. 2 ustawy Pzp. Z uwagi na nieotrzymanie kompletnej dokumentacji w tym zakresie[31], jak również upływ czasu uniemożliwiający dokonanie weryfikacji danych na stronie internetowej Instytutu, sprawdzenie poprawności ww. czynności było niemożliwe.

Zamawiający nie dokonywał zmian w SIWZ, co potwierdza m.in. ogłoszenie o zamówieniu, wobec tego nie istniała konieczność podejmowania działań określonych w art. 38 ust. 4-6 ustawy Pzp.

---

[21] Akta kontroli, str. 1337-1338, 1449-1450. W aktach kontroli str. nr 1570-1571 zamieszczono obliczenia kosztów zbiorczych inwestycji sporządzone przez Pracownię Architektoniczną „TIS-ART" (wyłonioną w drodze postepowania nr DT/TGZ/2371/2/2006 - *Wykonanie kompleksowej dokumentacji projektowo-kosztorysowej*) oraz zweryfikowane przez inspektora nadzoru – pracownika CNBOP.

[22] Wniosek z dnia 15 września 2008 r., w którym wymieniono wartość zamówienia, natomiast ogłoszenie o zamówieniu z dnia 7 listopada 2008 r., co stanowiło okres krótszy niż 6 miesięcy.

[23] Przeliczenia szacunkowej wartości zamówienia dokonano wg średniego kursu złotego w stosunku do euro, określonego przez Prezesa Rady Ministrów w trybie art. 35 ust. 3 ustawy Pzp, który w okresie od dnia 1 stycznia 2008 r. do dnia 31 grudnia 2009 r. kształtował się na poziomie: 1 euro = 3,8771 zł.

[24] Siedziba: ul. Filtrowa 67D lok. 111, 02-055 Warszawa. Nadzór inwestorski nad robotami budowlanymi na terenie CNBOP wraz ze zjazdem z drogi wojewódzkiej pełniła, dysponująca wykwalifikowaną kadrą, specjalistyczna firma BUD – INVENT, którą wyłoniono w wyniku rozstrzygnięcia odrębnego przetargu nieograniczonego.

[25] W drodze przetargu nieograniczonego nr DT/TGZ/2371/6/2008 z 2008 r.

[26] Ustalenie tylko na podstawie wyjaśnień, ponieważ brakowało dokumentów.

[27] Na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy Pzp. Akta kontroli, str. 1415.

[28] Akta kontroli, str. 1498-1552.

[29] Zgodnie z art. 36 ustawy Pzp.

[30] Zgodnie z art. 42 ust. 1 ustawy Pzp.

[31] Przykładowa informacja zawierająca wyjaśnienia postanowień SIWZ. Akta kontroli, str. 1391-1392.

Nie wszyscy wykonawcy przedstawili zamawiającemu wymagane przez niego dokumenty, do żądania których uprawniały zamawiającego art. 25 ust. 1 oraz art. 26 ust. 1 i 2 ustawy Pzp[32]. W związku z tym zamawiający wezwał wykonawców do złożenia dokumentów w wyznaczonym terminie na podstawie art. 26 ust. 3 ustawy Pzp[33].

Ponadto, nie wszyscy wykonawcy, którzy złożyli oferty w postępowaniu, spełnili warunki określone w art. 22 ust. 1 ustawy Pzp[34]. Natomiast jak wynika z udzielonej odpowiedzi wszyscy wykonawcy złożyli wraz z ofertą oświadczenia o spełnieniu warunków udziału w postępowaniu wymagane na podstawie art. 44 ustawy Pzp. Komisja przetargowa, po przeanalizowaniu złożonych ofert i późniejszych wyjaśnień, przedłożyła zgodnie z art. 20 ust. 3 ustawy Pzp kierownikowi zamawiającego w dniu 29 grudnia 2008 r. wniosek o wybór najkorzystniejszej oferty, wraz z wnioskami o wykluczenie wykonawców, którzy nie spełnili warunków udziału w postępowaniu[35].

W związku z art. 11 ust. 8 ustawy Pzp[36] zamawiający zamieścił ogłoszenie o zamówieniu w Biuletynie Zamówień Publicznych[37], co było zgodne z art. 40 ust. 2 ustawy Pzp.

Ogłoszenie o zamówieniu[38] zawierało wszystkie informacje wymagane art. 41 ustawy Pzp. Ponadto, zamawiający w dniu 1 grudnia 2008 r. zamieścił ogłoszenie o zmianie ogłoszenia[39] w sprawie przedmiotowego postępowania, co było zgodne z przepisami ustawy Pzp, przesuwając termin składania ofert z dnia 2 grudnia 2008 r. (godz. 11:45) na dzień 9 grudnia 2008 r. (godz. 11:45). Termin składania ofert został wyznaczony zgodnie z postanowieniami art. 43 ustawy Pzp i obejmował więcej niż 20 dni.

Zamawiający miał, zgodnie z art. 92 ustawy Pzp, obowiązek niezwłocznego zawiadomienia wykonawców, którzy złożyli oferty, o wyborze najkorzystniejszej oferty. Z uzyskanych wyjaśnień i dokumentów wynika, że informacja[40] taka została sporządzona w dniu 29 grudnia 2008 r., niemniej jednak nie było możliwe zweryfikowanie czy informacja została zamieszczona przez zamawiającego na stronie internetowej oraz w swojej siedzibie[41], jak również czy została przekazana wykonawcom.

Na podstawie art. 94 ust. 1 ustawy Pzp[42] zamawiający zawarł umowę w sprawie zamówienia publicznego w terminie nie krótszym niż 7 dni od dnia przekazania zawiadomienia o wyborze oferty. Ustalono, że ogłoszenie o wyniku postępowania datowane jest na dzień 29 grudnia 2008 r. Umowa Nr DT/1/2009 na realizację przedmiotowego zamówienia[43] została zawarta pisemnie w dniu 15 stycznia 2009 r.

---

[32] Czterech wykonawców, w tym dwóch występujących wspólnie.
[33] Akta kontroli, str. 1436-1448.
[34] Wykonawcy: LUGRA Sp. z o.o., Konsorcjum TIWWAL Sp. z o.o. – Holma Sp. z o.o., GRANDBUD i POB KAJA Sp. z o.o. nie spełnili warunku dysponowania osobami zdolnymi do wykonania zamówienia, a także posiadania odpowiedniej wiedzy i doświadczenia. W związku z tym zaistniały okoliczności, określone w art. 89 ustawy Pzp i cztery oferty zostały w postępowaniu odrzucone, jako złożone przez wykonawcę wykluczonego z udziału w postępowaniu.
[35] Akta kontroli, str. 1432-1435.
[36] Próg w wysokości 5.150.000 euro.
[37] W dniu 7 listopada 2008 r.
[38] http://bzp1.portal.uzp.gov.pl/index.php/ogloszenie=show&pozycja=305987&rok=2008-11-07 - dostęp on-line w dniu 13 stycznia 2014 r.
[39] http://bzp1.portal.uzp.gov.pl/index.php/ogloszenie=show&pozycja=252516&rok=2008-12-01 - dostęp on-line w dniu 13 stycznia 2014 r.
[40] Akta kontroli, str. 1393-1396.
[41] Akta kontroli, str. 1397-1398 – ogłoszenie o wyniku postępowania, którego miejsca zamieszczenia nie można było ustalić.
[42] Stan prawny aktualny w 2008 r.
[43] Akta kontroli, str. 1458-1478 oraz 1909-1931.

w Józefowie pomiędzy Dyrektorem CNBOP a wykonawcą, prowadzącym działalność pod nazwą BM ŻAK Zakład Instalacyjno-Budowlany (02-401 Warszawa, ul. Świerszcza 50)[44].

Zgodnie z art. 95 ust. 1 ustawy Pzp zamawiający niezwłocznie po zawarciu umowy zamieścił ogłoszenie o udzieleniu zamówienia publicznego w Biuletynie Zamówień Publicznych[45].

W czasie obowiązywania umowy Nr DT/1/2009 zamawiający podpisał z wykonawcą dwa aneksy do umowy nie naruszając przepisów ustawy Pzp, w szczególności art. 144 ustawy Pzp[46]. Aneksy dotyczyły zmiany terminu realizacji przedmiotu umowy w związku z zaistnieniem okoliczności niezależnych od stron, których nie można było przewidzieć wcześniej[47].

W trakcie prowadzenia postępowania o udzielenie zamówienia zamawiający sporządził pisemny protokół postępowania o udzielenie zamówienia[48] na podstawie art. 96 ust. 1 ustawy Pzp. Zgodnie z uzyskanymi wyjaśnieniami w przedmiotowym postępowaniu żaden z wykonawców nie skorzystał z przysługujących mu środków ochrony prawnej, w szczególności żaden wykonawca nie wnosił protestów na czynność wyboru najkorzystniejszej oferty[49].

Na podstawie udostępnionej dokumentacji stwierdzono, że wykonawca wywiązał się z przyjętych zobowiązań wykonania zadania inwestycyjnego[50].

Zgłoszenie zakończenia robót budowlano-instalacyjnych nastąpiło w dniu 9 grudnia 2011 r., co stanowiło zarazem zgłoszenie terminowego zakończenia realizacji przedmiotu umowy[51]. Rozliczenie całości inwestycji nastąpiło w wysokości netto wynikającej z umowy. Instytut przedłożył faktury wraz z protokołami odbioru przedmiotowej inwestycji[52].

---

[44] Zamawiający zawarł umowę w terminie nie krótszym niż 7 dni od dnia przekazania zawiadomienia o wyborze oferty, zgodnie z art. 94 ust. 1 ustawy Pzp. Zapisy umowy zabezpieczały należyte wykonanie umowy oraz pokrycie ewentualnych roszczeń z tytułu rękojmi za stwierdzone wady i usterki w okresie gwarancji. Umowa była zdekompletowana (brak było części załączników).

[45] Ogłoszenie nr 17971–2009 z dnia 16 stycznia 2009 r. Akta kontroli, str. 1400-1401.

[46] Aneks Nr 1 do umowy z dnia 22 września 2010 r. został zawarty w formie pisemnej. Strony umowy, działając na podstawie § 3 ust. 3 pkt. 3.2. umowy, postanowiły m.in. zmienić termin realizacji przedmiotu umowy na dzień 30 października 2011 r. oraz harmonogram rzeczowo-finansowy. Aneks Nr 2 z dnia 22 listopada 2011 r. umożliwił stronom umowy, również na podstawie § 3 ust. 3 pkt. 3.2., dokonanie zmiany terminu realizacji przedmiotu umowy na dzień 10 grudnia 2011 r. oraz nadać nowy kształt harmonogramowi rzeczowo-finansowemu wykonania robót. Harmonogramów nie przedstawiono w toku kontroli.

[47] W trakcie realizacji inwestycji zaistniała konieczność odwodnienia schodów i drogi zjazdowej, co wiązało się ze zmianą projektu i wykonaniem dodatkowych prac (odwodnienie drogi zjazdowej i podniesienie drogi do rzędnych projektowych). Podczas wykonywania instalacji zewnętrznej kanalizacji sanitarnej na terenie Instytutu natrafiono na kolizję z istniejącą, a niezinwentaryzowaną instalacją cieplną do budynku hotelowego – w związku z tym zaistniała konieczność dokonania zmian w projekcie.

[48] Akta kontroli, str. 1553-1559. Otrzymany dokument był niekompletny. Należy jednak zaznaczyć, że art. 97 ust. 1 ustawy Pzp nakładał na zamawiającego obowiązek przechowywania protokołu wraz załącznikami przez okres 4 lat od dnia zakończenia postępowania o udzielenie zamówienia, który w przypadku przedmiotowego zamówienia upłynął na początku 2013 r., tj. przed rozpoczęciem czynności kontrolnych.

[49] Akta kontroli, str. 1599.

[50] Za odbiory poszczególnych etapów inwestycji (odbiory robót) odpowiadał nadzór inwestorski firma BUD-INVENT Sp. z o.o., która na podstawie protokołu odbioru robót zgłoszonego przez kierownika robót ze strony wykonawcy (Przedsiębiorstwo Budowlano-Montażowe ŻAK-ZIB Waldemar ŻAK) zatwierdzała jakość i wartość wykonanych robót pozwalających na rozliczenie CNBOP z wykonawcą (Przedsiębiorstwo Budowlano-Montażowe ŻAK-ZIB Waldemar ŻAK). Zatwierdzone przez inspektora nadzoru protokoły odbioru robót załączano do faktur wykonawcy (Przedsiębiorstwo Budowlano-Montażowe ŻAK-ZIB Waldemar ŻAK).

[51] Akta kontroli, str. 1736-1741.

[52] 12 faktur. Z dniem 1 stycznia 2011 r. weszły w życie przepisy zmieniające stawki podatku od towarów i usług. Niniejsze miało wpływ na wartość realizowanej umowy dotyczącej postępowania DT/TGZ/2371/12/2008 - *Budowa budynku biurowego na terenie CNBOP wraz ze zjazdem z drogi wojewódzkiej*. Przykładowo: w procesie regulowania płatności za wykonane roboty budowlany na podstawie faktury z dnia 30 października 2009 r. stawka VAT wynosiła 22%, natomiast w fakturze z dnia 18 stycznia 2011 r. stawka VAT wyniosła 23%. Z zestawienia faktur wynika, że wartość netto umowy - 4.217.527,88 zł pomniejszono o *Ugodę* z dnia 14 marca 2012 r. - 25.000,00 zł. Akta kontroli, str. 1701-1702.

1. Organizacja i jakość pracy Instytutu w aspekcie realizacji wybranych zadań statutowych.

W toku kontroli ustalono, że CNBOP-PIB określił kierunki działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej Instytutu w corocznie przygotowywanych *Planach badań naukowych i prac rozwojowych oraz zamierzeń z zakresu informacji naukowo-technicznej i szkoleniowej, a także działań związanych z systemem oceny zgodności*[53]. W latach 2012 i 2013 Instytut wyróżnił sześć priorytetowych celów działania:

1) Podnoszenie poziomu konkurencyjności i jakości badań na potrzeby Państwowej Straży Pożarnej[54], ochrony przeciwpożarowej, ochrony ludności i ratownictwa.
2) Podnoszenie poziomu jakości wyrobów stosowanych w PSP, ochronie przeciwpożarowej, ochronie ludności i ratownictwie, a także podnoszenie poziomu bezpieczeństwa ludzi.
3) Wzmacnianie pozycji CNBOP-PIB w europejskim systemie oceny zgodności w kontekście PSP, ochrony przeciwpożarowej, ochrony ludności i ratownictwa.
4) Rozwijanie działalności naukowej na potrzeby stosowania w PSP, ochronie przeciwpożarowej, ochronie ludności i ratownictwie.
5) Wzmacnianie kadry zawodowej i naukowo-badawczej.
6) Upowszechnianie wiedzy z zakresu PSP, ochrony przeciwpożarowej, ochrony ludności, ratownictwa i systemu oceny zgodności.

Ponadto, w ww. *planach* Instytut określał corocznie kierunkowe plany tematyczne badań naukowych i prac rozwojowych. W latach 2012 i 2013 kierunkowe plany tematyczne badań naukowych i prac rozwojowych dotyczyły:

1) Doskonalenia wyposażenia technicznego straży pożarnych oraz zapewnienie bezpieczeństwa pracy strażaków.
2) Zwiększenia poziomu bezpieczeństwa ludzi oraz zabezpieczenia przeciwpożarowego obiektów.
3) Badania środków gaśniczych i podręcznego sprzętu gaśniczego.
4) Badania właściwości pożarowych materiałów budowlanych.
5) Badania i prac rozwojowych w zakresie doskonalenia PSP i systemu ochrony przeciwpożarowej.
6) Wdrażania wymogów i dyrektyw Unii Europejskiej związanych z ochroną przeciwpożarową, ratownictwem i ochroną ludności.

W toku kontroli ustalono, że tematyka prac Instytutu, określona w *Planach badań naukowych i prac rozwojowych oraz zamierzeń z zakresu informacji naukowo–technicznej i szkoleniowej, a także działań związanych z systemem oceny zgodności*, zatwierdzonych przez Radę Naukową, w skład której wchodzili m.in. przedstawiciele PSP, była dostosowywana do aktualnych priorytetów nauki i bezpieczeństwa publicznego. Przedstawiciele Instytutu uczestniczyli w międzynarodowych konferencjach naukowych[55], których celem było prezentowanie dotychczasowych dokonań oraz nowych kierunków badań naukowych w zakresie bezpieczeństwa pożarowego i ochrony ludności, wymiana doświadczeń i integracja środowiska naukowego i praktyków w obszarach ochrony przeciwpożarowej i ochrony

[53] Akta kontroli, str. 1056-1158.
[54] Zwaną dalej PSP.
[55] W dniach 20-21 września 2012 r. w CNBOP-PIB odbyła się międzynarodowa konferencja naukowa pn. *Nauka i innowacyjność w ochronie przeciwpożarowej i ochronie ludności*. Konferencja została objęta patronatem honorowym Ministrów Gospodarki, Spraw Wewnętrznych, Nauki i Szkolnictwa Wyższego, Komendanta Głównego PSP, Przewodniczącego Rady Głównej Instytutów Badawczych, Dyrektora Polskiego Centrum Akredytacji. Akta kontroli, str. 439.

ludności oraz sformułowanie kierunków rozwoju. Ponadto, pracownicy Instytutu w ramach dostosowania działalności naukowej, rozwojowej i wdrożeniowej do aktualnych priorytetów nauki i bezpieczeństwa publicznego propagowali wiedzę związaną z bezpieczeństwem powszechnym, wygłaszając referaty na krajowych i międzynarodowych sympozjach, szkoleniach, naradach i warsztatach, których tematami były zagadnienia związane z zarządzaniem kryzysowym, ochroną ludności i obroną cywilną, dorobkiem prac naukowo-badawczych i badawczo-wdrożeniowych, nowoczesną techniką i technologią pożarniczą, badaniami i certyfikacją w obszarze europejskiego i krajowego systemu oceny zgodności.

W szkoleniach prowadzonych przez Instytut uczestniczyli m.in. funkcjonariusze PSP zajmujący się rozpoznawaniem zagrożeń, czynnościami kontrolno-rozpoznawczymi, ochroną ludności i obroną cywilną, zarządzaniem kryzysowym oraz szeroko rozumianą prewencją. Uczestnikami szkoleń byli również członkowie Ochotniczych Straży Pożarnych[56], projektanci i konserwatorzy technicznych systemów zabezpieczeń przeciwpożarowych oraz sprzętu pożarniczego.

Mając powyższe na uwadze należy stwierdzić, że działalność dydaktyczna Instytutu, związana z bezpieczeństwem powszechnym, była jednym z elementów rozpowszechniania wyników badań naukowych i prac rozwojowych wśród podmiotów działających na rzecz ochrony przeciwpożarowej i ochrony ludności (m.in.: służby ratownicze, producenci wyrobów na potrzeby bezpieczeństwa powszechnego, użytkownicy).

W toku kontroli ustalono ponadto, że pracownicy Instytutu brali udział w pracach normalizacyjnych Komitetów Technicznych Polskiego Komitetu Normalizacyjnego, dotyczących opracowywania i uzgadniania Polskich Norm (PN), normalizacji europejskiej i międzynarodowej poprzez opiniowanie projektów Norm Europejskich (EN) i dokumentów ISO. Zaangażowanie Instytutu w określenie poziomu wymagań opisanych w normach wyrobów i wymaganiach techniczno-użytkowych miało bezpośredni wpływ na zwiększenie bezpieczeństwa powszechnego.

Dodatkowo należy wskazać, że prowadzona przez Instytut ocena zgodności wyrobów (dopuszczenia) w sposób bezpośredni regulowała wejście na rynek polski wyrobów wysokiej jakości, co również miało istotny wpływ na stopień bezpieczeństwa publicznego. Ocena zgodności wyrobów z wymaganiami określonymi przepisami prawa, wytycznymi normalizacyjnymi czy wiedzą techniczną pomagała bowiem wyeliminować wyroby zagrażające bezpieczeństwu ratowników i osób ratowanych. System dopuszczeń wyrobów wprowadzanych do użytkowania w jednostkach ochrony przeciwpożarowej lub wykorzystywanych przez te jednostki miał istotne znaczenie dla bezpieczeństwa strażaka-ratownika, ratowanych i bezpieczeństwa przeciwpożarowego obiektów budowlanych, a także możliwości prowadzenia działań ratowniczo-gaśniczych w tych obiektach.

Ustalono, że Instytut realizował wszystkie zadania wynikające z regulaminu organizacyjnego Instytutu, zgodnie ze Statutem[57] oraz że nie było przypadków wykonywania zadań w nim nieokreślonych, a organizacja Instytutu umożliwiała prawidłową realizację zadań[58]. Jednocześnie ustalono, że w badanym okresie, na podstawie zarządzenia 4/2012 Dyrektora CNBOP-PIB z dnia 5 marca 2012 r. w *sprawie zasad planowania, przygotowania i realizacji projektów w CNBOP-PIB*, powołany został jeden zespół projektowy na czas realizacji projektu, w skład którego wchodzili pracownicy Instytutu[59].

---

[56] Zwaną dalej OSP.

[57] Akta kontroli, str. 1933-1945.

[58] Zadania wynikające ze Statutu zostały przydzielone do poszczególnych komórek organizacyjnych Instytutu.

[59] Powołanie zespołu projektowego określało osoby powołane do zespołu, ich role w danym projekcie, termin realizacji określonych prac oraz podpis członków zespołu projektowego.

Z dokonanych ustaleń wynika, że w działalności CNBOP-PIB dominowały zadania określone w art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. *o instytutach badawczych*[60].

Przychody z tytułu realizacji tych zadań stanowiły w 2012 r. 70% w przychodach ogółem Instytutu, natomiast w 2013 r. (do dnia 25 listopada 2013 r.) przychody z tego tytułu stanowiły 58% udziału w przychodach ogółem Instytutu[61].

Drugą grupą zadań, które ze względu na wysokość przychodu miały istotne znaczenie w działalności Instytutu, były zadania określone w art. 2 ust. 1 ustawy *o instytutach badawczych*[62]. Przychody z tytułu realizacji tych zadań w 2012 r. stanowiły 17% udziału w przychodach ogółem, natomiast w 2013 r. (do dnia 25 listopada 2013 r.) przychody z tego tytułu stanowiły 31% udziału w przychodach ogółem Instytutu[63].

W toku kontroli ustalono, że CNBOP jako państwowy instytut badawczy realizował w badanym okresie m.in. przedsięwzięcia z zakresu ochrony przeciwpożarowej, ochrony ludności, zarządzania kryzysowego zlecane przez Komendę Główną PSP[64]. Formy organizowanych przedsięwzięć to przede wszystkim: szkolenia, narady, warsztaty (w 2012 r. - 23 przedsięwzięcia, w 2013 r. - 16 przedsięwzięć).

Działalność w zakresie edukacyjnym i informacyjnym Instytut realizował także poprzez organizację cyklicznych krajowych i międzynarodowych konferencji[65] oraz publikację czasopism i monografii. Ponadto ustalono, że Instytut efektywnie realizował ww. zadania poprzez organizowanie konferencji, które skierowane były do szerokiej grupy osób chcących podnieść swoje kompetencje z zakresu ochrony przeciwpożarowej[66]. Zadania m.in. z zakresu bezpieczeństwa publicznego Instytut realizował również poprzez działalność wydawniczą i promocyjną[67].

---

[60] Dz. U. Nr 96, poz. 618, zwana dalej ustawą *o instytutach badawczych*. Zadania te dotyczyły upowszechniania wyników badań naukowych i prac rozwojowych, wykonywania badań i analiz oraz opracowywania opinii i ekspertyz w zakresie prowadzonych badań naukowych i prac rozwojowych, opracowywania ocen dotyczących stanu i rozwoju poszczególnych dziedzin nauki i techniki oraz sektorów gospodarki, które wykorzystują wyniki badań naukowych i prac rozwojowych oraz w zakresie wykorzystywania w kraju osiągnięć światowej nauki i techniki, prowadzenia działalności normalizacyjnej, certyfikacyjnej i aprobacyjnej, prowadzenia i rozwijania bazy danych związanej z przedmiotem działania instytutu, prowadzenia działalności w zakresie informacji naukowej, technicznej i ekonomicznej, wynalazczości oraz ochrony własności przemysłowej i intelektualnej, a także wspierającej innowacyjność przedsiębiorstw, wytwarzania w związku z prowadzonymi badaniami naukowymi i pracami rozwojowymi aparatury, urządzeń, materiałów i innych wyrobów oraz prowadzenia walidacji metod badawczych, pomiarowych oraz kalibrację aparatury, prowadzenia działalności wydawniczej związanej z prowadzonymi badaniami naukowymi i pracami rozwojowymi.

[61] Zgodnie z postanowieniami art. 2 ust. 4 ustawy o *instytutach badawczych* Instytut może prowadzić działalność inną niż wymieniona w ust. 1-3 (działalność podstawowa, działalność związana z działalnością podstawową oraz działalność edukacyjna). Pozostałą część przychodów stanowiły przychody z działalności gospodarczej takich, jak np. szkolenia, najem sal, kuchni oraz wieży. Akta kontroli, str. 445-446 oraz str. 2090.

[62] Zadania te dotyczyły prowadzenia badań naukowych i prac rozwojowych, przystosowywania wyników badań naukowych i prac rozwojowych do potrzeb praktyki, wdrażania wyników badań naukowych i prac rozwojowych.

[63] Akta kontroli, str. 445-446.

[64] Zwaną dalej KG PSP.

[65] W 2012 r. Instytut zorganizował m.in. konferencje: „Nauka i innowacyjność w ochronie przeciwpożarowej i ochronie ludności", „Edukacja pożarnicza wczoraj, dziś i jutro Logistyka w 20-leciu funkcjonowania Państwowej Straży Pożarnej". W 2013 r.:
Konferencja Międzynarodowa „Czujka dymu i czujnik tlenku węgla czyli mała inwestycja w duże bezpieczeństwo", Konferencja naukowa „Ochrona przeciwpożarowa w systemie bezpieczeństwa państwa", X Konferencja Techniczna „Stałe Urządzenia Gaśnicze", Konferencja „Planowanie cywilne w systemie zarządzania kryzysowego". Akta kontroli, str. 38.

[66] Akta kontroli, str. 40.

[67] Czasopismo naukowe Instytutu *Bezpieczeństwo i Technika Pożarnicza* od 2009 r. znajduje się na liście czasopism punktowanych Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego i od tego czasu co roku jest poddawany ocenie. Zgodnie z decyzją MNiSW w 2012 r. kwartalnik uzyskał 7 pkt. I znalazł się w wykazie czasopism naukowych w części B. Kwartalnik w latach 2011 oraz 2012 został również zgłoszony do ewaluacji w rekomendowanej przez MNiSW bazie czasopism naukowych Index Copernicus – uzyskał kolejno 4,02 pkt. i 5,32 pkt. W celu doskonalenia czasopisma w 2012 r. Instytut zlecił wykonanie dodatkowej ekspertyzy firmie Index Copernicus. Zgodnie z zawartymi w ekspertyzie sugestiami w 2013 r. kwartalnik dostosowywano do międzynarodowych wymagań stawianych czasopismom naukowym. W samych strukturach czasopisma przewidziane zostały organy kontrolujące przepływ artykułów – Komitet Redakcyjny oraz Rada Naukowa – w ich skład wchodzą specjaliści z polskich oraz zagranicznych instytutów współpracujących z Instytutem, którzy czuwają nad kierunkiem rozwoju kwartalnika. Czasopismo uzyskało także nagrodę Grand Prix SAWO przyznane przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej w kategorii „Inne wyroby i rozwiązania związane z tematyką Targów SAWO w 2012 r. podczas XXI edycji Międzynarodowych Targów Ochrony Pracy, Pożarnictwa i Ratownictwa SAWO.

Przyjęte przez Instytut rozwiązania w zakresie systemu planowania, monitorowania (kontroli bieżącej poziomu wykonania zadań) oraz egzekwowania i rozliczania realizacji zadań statutowych tworzyły spójny system i zapewniały terminową realizację zadań, zgodną z oczekiwaniami kierownictwa[68]. Planowanie, realizowanie, rozliczanie i odbiory prac badawczych odbywały się na podstawie obowiązującego *Regulaminu prac badawczych realizowanych w CNBOP-PIB*. Każda praca badawcza skierowana do odbioru była opiniowana przez niezależnego recenzenta oraz przedstawiana w postaci prezentacji multimedialnej, a następnie była ocenienia przez komisję powołaną przez Zastępcę Dyrektora ds. Naukowo–Badawczych (na podstawie *Regulaminu prac badawczych realizowanych w CNBOP-PIB*). Skutkiem powyższych działań było przyjęcie pracy lub skierowanie jej do uzupełnienia.

Ponadto, zrealizowane w 2012 r. zadania prezentowane były Radzie Naukowej Instytutu, która oceniała wykonanie *Planu badań naukowych i prac rozwojowych oraz zamierzeń z zakresu informacji naukowo – technicznej i szkoleniowej, a także działań związanych z systemem oceny zgodności*. Ocena wykonania planu pracy Instytutu za rok 2013 miała zostać podjęta na posiedzeniu Rady Naukowej w styczniu 2014 r. Jednocześnie ustalono, że corocznie w Instytucie przeprowadzany był przegląd zarządzania, w trakcie którego rozliczane były cele jakościowe oraz planowane były cele na następny rok. Przegląd zarządzania pozwalał na bieżące kontrolowanie jakości realizowanych zadań i dokumentowany był w *Protokole z przeglądu zarządzania*[69].

Efektywność zrealizowanych zadań była corocznie oceniana przez Radę Naukową Instytutu, zgodnie z zakresem określonym w ustawie *o instytutach badawczych*, pod kątem zrealizowanych prac naukowo-badawczych i rozwojowych, w tym przydatności ww. prac dla ochrony przeciwpożarowej i bezpieczeństwa publicznego. Realizacja planu prac za dany rok kalendarzowy prezentowana była przez Zastępcę Dyrektora ds. Naukowo–Badawczych podczas posiedzenia Rady Naukowej w pierwszych miesiącach roku następnego. Jednym z efektów realizowanych prac naukowo-badawczych i rozwojowych były zgłoszenia patentowe[70]. Użyteczność prowadzonych przez Instytut badań i innowacyjność rozwiązań została potwierdzona licznymi nagrodami uzyskanymi na wystawach i targach w kraju i za granicą[71].

Uzyskanie przychodów ze sprzedaży wyników projektów badawczych (tylko efekty materialne) nie odzwierciedlało w pełni stopnia wykorzystania wyników badań naukowych i prac rozwojowych. Dziedzina ta w głównej mierze zależy od zleceniodawców tych prac. Działalność naukową i badawczo–

---

[68] Spójny system zapewniający terminową realizację zadań w Instytucie regulują m.in.: zarządzenie Nr 6/2013 z dnia 16 maja 2013 r. *w sprawie regulaminu systemu motywacji pracowników CNBOP-PIB*, zarządzenie Nr 7/2013 z dnia 16 maja 2013 r. *w sprawie regulaminu prac badawczych realizowanych w CNBOP-PIB*.

[69] Akta kontroli, str. 465.

[70] Akta kontroli, str. 82-85.

[71] W 2012 r. Instytut otrzymał prestiżową nagrodę *Godła Teraz Polska* dla *Przedsięwzięć Innowacyjnych dla środka zwilżającego do gaszenia pożarów lasów i torfowisk*. Ponadto w 2012 r. na międzynarodowych i krajowych targach oraz wystawach Instytut uzyskał wyróżnienia: 3 złote medale, 1 srebrny, 1 brązowy, 1 nagrodę specjalną, statuetkę za wynalazczość i dyplomy, także Godło Promocyjne „Teraz Polska", które jest najbardziej prestiżową nagrodę gospodarczą za opracowanie innowacyjnego „Środka zwilżającego do gaszenia pożarów lasów i torfowisk". Innowacje Instytutu nagradzane były na wystawach w Paryżu, Brukseli, USA, Pittsburghu, Kielcach, Katowicach, Poznaniu i Warszawie. Za szczególną aktywność w promocji wynalazków, transferu wiedzy i innowacyjności za granicą Instytut był nagradzany dyplomami i statuetkami Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Doceniona została również działalność szkoleniowa i wydawnicza. Podczas XXI edycji Międzynarodowych Targów Ochrony Pracy, Pożarnictwa i Ratownictwa SAWO 2012 r. „Szkolenie dla projektantów, instalatorów i konserwatorów systemów sygnalizacji pożarowej" (szkolenie realizowane od 1994 r.) oraz szkolenie „Stałe urządzenia gaśnicze tryskaczowe" zostało wyróżnione Złotym Medalem, który otrzymał Instytut z rąk Prezesa Zarządu Głównego Związku Ochotniczych Straży oraz Złotym medalem przyznanym przez Ministra Pracy i Polityki Społecznej w kategorii „Edukacja i prewencja".
Innowacja Instytutu w 2013 roku została uhonorowana wyróżnieniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego (dyplomy), na Międzynarodowych Targach Nafta i Gaz oraz „Złotym Laurem Innowacyjności" na konkursie Naczelnej Organizacji Technicznej. Pozostałymi nagrodami wieńczącymi sukces wynalazku były: podczas targów Brussels Innova 2013 - złoty medal z wyróżnieniem, medal Europejskiej Izby Francuskich Wynalazców oraz puchar Brigitte Grouwels, Minister Polityki Społecznej, Transportu, IT i portu w Brukseli; podczas targów Croatia Inova 2013 – srebrny medal oraz medal z wyróżnieniem przyznany przez WIIPA.

rozwojową Instytutu charakteryzował wysoki poziom badań naukowych[72] oraz efekty działalności o znaczeniu niewymiernym, odnoszącym się do zapewnienia bezpieczeństwa ratownikom i osobom ratowanym. Efektem tej działalności było ograniczenie skutków katastrof oraz poprawa bezpieczeństwa powszechnego państwa i obywateli.

Potwierdzeniem wysokiego poziomu prowadzonych przez Instytut badań i ich efektywności, było przyznanie w 2013 r. przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego[73] kategorii naukowej B [74]. Powyższa ocena kompleksowa wynikała z cząstkowych ocen w zakresie poziomu naukowego prowadzonych badań naukowych lub prac rozwojowych oraz ich efektów w odniesieniu do standardów międzynarodowych, a także znaczenia działalności jednostki naukowej dla rozwoju kraju w skali międzynarodowej oraz wzrostu innowacyjności w skali kraju. Instytut w grupie wspólnej oceny jednostek naukowych znalazł się na 4 miejscu, tym samym otwierając listę Instytutów z kategorią B. Trzy pierwsze miejsca zajęły instytuty z kategorią naukową A. Uzyskane wyniki w poszczególnych kryteriach przekraczały w istotny sposób wartości progowe dla jednostki referencyjnej kategorii B, a nawet dla jednostki referencyjnej kategorii A. W przypadku kryterium I *Osiągnięcia naukowe i twórcze* Instytut uzyskał 33,82 pkt (jednostka referencyjna dla kategorii A to 24,35 pkt), natomiast w kryterium II *Potencjał naukowy* CNBOP-PIB uzyskał 143 pkt (jednostka referencyjna dla kategorii A to 133,2 pkt). Z tego względu Instytut złożył odwołanie do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, wnioskując o przyznanie kategorii naukowej A. Do czasu zakończenia czynności kontrolnych w Instytucie odwołanie nie zostało rozstrzygnięte.

Posiadana przez Instytut aparatura naukowo-badawcza zapewniała wysoką jakość realizowanych zadań. Należy przy tym zaznaczyć, że stosowana przez Instytut aparatura oceniana była podczas corocznych auditów prowadzonych przez Polskie Centrum Akredytacji[75] w laboratoriach badawczych[76].

Podczas ocen prowadzonych przez PCA[77] potwierdzane były kompetencje laboratoriów do prowadzenia badań, określone w zakresach akredytacji (m.in.: kompetencje personelu do prowadzenia poszczególnych działań, stosowane metody badawcze oraz spójność pomiarowa aparatury do badań). Oceny przeprowadzane przez PCA w laboratoriach badawczych potwierdzały prowadzenie badań zgodnie z najwyższymi międzynarodowymi standardami w zakresie kompetencji laboratoriów badawczych, określonymi w normie *PN-EN ISO/IEC 17025:2005 Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących.*

Akredytacja udzielona przez PCA była formalnym uznaniem przez upoważnioną jednostkę akredytującą kompetencji jednostek certyfikujących, inspekcyjnych lub laboratoriów do wykonywania określonych działań. Na przykład Zespół Laboratoriów Procesów Spalania i Wybuchowości wykorzystuje w swojej działalności unikatowe w skali kraju i świata stanowiska do badań parametrów wybuchowości mieszanin pyłowo-powietrznych w postaci sferycznej kuli wraz z aparaturą kontrolno-pomiarową. Badania wykonywane na tym stanowisku były prezentowane na międzynarodowych konferencjach naukowych

---

[72] Poziom badań naukowych był oceniany przez Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych.

[73] Na podstawie ewaluacji przeprowadzonej zgodnie z ustawą z dnia 30 kwietnia 2010 r. *o zasadach finansowania nauki* (Dz. U. Nr 96, poz.615 z późn. zm.) przez Komitet Ewaluacji Jednostek Naukowych, powołany przez Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego, została dokonana kompleksowa ocena jakości.

[74] Instytut wykazuje wysoki poziom we wszystkich czterech kryteriach oceny określonych w rozporządzeniu MNiSW z dnia 13 lipca 2012 r. tj.: I Osiągnięcia naukowe i twórcze, II Potencjał naukowy, III Materialne efekty działalności naukowej, IV Pozostałe efekty działalności naukowej.

[75] Zwane dalej PCA.

[76] Akta kontroli, str. 86.

[77] W okresie objętym kontrolą PCA przeprowadziło ocenę Zespołu Laboratoriów Technicznego Wyposażenia Straży Pożarnej i Technicznych Zabezpieczeń Przeciwpożarowych (BS), Zespołu Laboratoriów Badań Chemicznych i Pożarowych (BC), Zespołu Laboratoriów Sygnalizacji Alarmu Pożaru i Automatyki Pożarniczej (BA) oraz Zespołu Laboratoriów Procesów Spalania i Wybuchowości (BW). Wyniki przedmiotowych ocen zostały przedstawione w raportach o nr AB-947/2012/P oraz AB-984/2013, akta kontroli, str. 86-97, 133-142.

oraz w wielu publikacjach naukowych i branżowych. Stanowisko zostało nagrodzone złotym medalem na Międzynarodowych Targach Wynalazczości i Innowacji INPEX 2012 w Stanach Zjednoczonych oraz srebrnym medalem na Międzynarodowych Targach Wynalazczości, Badań Naukowych i Nowych Technik Innova 2012 w Brukseli.

Mając na uwadze efekty podejmowanych przez Instytut działań oraz raporty z audytów przeprowadzonych przez PCA należy stwierdzić, że posiadana infrastruktura (aparatura naukowo-badawcza) zapewniała wysoką jakość realizowanych zadań, co potwierdzało uzyskanie Certyfikatów Akredytacji na prowadzenie takich badań[78].

Jednocześnie należy stwierdzić, że Instytut podejmował działania w celu udoskonalenia posiadanej infrastruktury i podniesienia jakości realizowanych zadań. Działania te polegały między innymi na:

- modernizacji stanowiska do badania parametrów wybuchowości mieszanin pyłowo-powietrznych (rozbudowa o generator iskier wysokiego napięcia, układ chłodzenia i grzania kuli badawczej oraz blok sterowania procesami pomiarowymi, pozyskane w ramach wniosku o finansowanie pracy badawczej z działalności statutowej nr 026 z 2012 r. w oparciu o *Regulamin prac badawczych realizowanych w CNBOP-PIB*),
- zakupie nowych urządzeń do badań: trójfazowego generatora impulsowego dużej energii do wykonywania badań odporności urządzeń na zakłócenia impulsowe dużej energii zgodnie z PN-EN 50130-4, kuli Ulbrichta do badań opraw oświetleniowych, stanowiska do badań sygnalizatorów optycznych na zgodność z normą PN-EN 54-23, zestawu mikroskopowego do badań preparatów chemicznych, elementu stanowiska badawczego do wyłapywania i magazynowania proszku gaśniczego z gaśnic przewoźnych ("łapacz proszku"), sprzętu kontrolno-pomiarowego do badania korozji zewnętrznej gaśnic przewoźnych i przenośnych, sprzętu kontrolno-pomiarowego do badania zakresu temperatur działania gaśnic przewoźnych,
- rozbudowie stanowiska do badań stopnia ochrony obudowy o komorę pyłową do wykonywania badań pyłoszczelności zgodnie z PN-EN 60529.

W ramach działań dotyczących udoskonalenia pracy w obszarze związanym z wyposażeniem informatycznym, w okresie objętym kontrolą, zakupiono między innymi serwer poczty, serwer antyspamowy, a także stworzono system bezpieczeństwa sieciowego oraz wdrożono mechanizmy wirtualizacji.

Podejmowane działania miały istotny wpływ na poprawę jakości realizowanych przez Instytut zadań i w sposób pozytywny wpłynęły na:

a) poprawę warunków prowadzenia badań,
b) powiększenie powierzchni wykorzystywanych na cele badawcze,
c) poprawę wizerunku Instytutu,
d) poprawę warunków BHP, ppoż. oraz sanitarnych,
e) poprawę warunków pracy większości pracowników Instytutu,
f) zmniejszenie kosztów eksploatacyjnych,

---

[78] Akta kontroli, str. 45. Wartość aparatury naukowo-badawczej:
wartość środków trwałych ogółem na dzień 31 grudnia 2012 r. – 21.644.342,98 zł,
wartość aparatury naukowo-badawczej ogółem w 2012 r. – 10.041.626,64 zł,
wartość środków trwałych ogółem na dzień 30 listopada 2013 r. – 25.106.061,35zł,
wartość aparatury naukowo-badawczej w 2013 r. – 13.415.234,17zł.

g) lepsze gospodarowanie majątkiem (sprzedaż części używanych, a nie wykorzystywanych już urządzeń, np. obrabiarki).

Prawidłowość wykonywania zadania w zakresie realizacji procesu dopuszczania do użytkowania wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia.

Na podstawie analizy wybranych spraw dotyczących procesów wydania świadectw dopuszczeń **pozytywnie** oceniono działalność Instytutu w tym zakresie. Przedmiotowa ocena wynika z poniższych ustaleń.

W toku kontroli ustalono, że procesy wydania i rozszerzenia[79] świadectw dopuszczeń odbywały się zgodnie z przepisami rozporządzeń Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 20 czerwca 2007 r., tj. rozporządzenia *w sprawie szczegółowych czynności wykonywanych podczas procedur dopuszczenia, zmiany i kontroli dopuszczenia wyrobów, opłat pobieranych przez jednostkę uprawnioną oraz sposobu ustalania wysokości opłat za te czynności*[80], rozporządzenia *w sprawie wykazu wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, a także wydawania dopuszczenia tych wyrobów do użytkowania*[81], a także w przypadku dopuszczeń wydanych od dnia 8 sierpnia 2013 r. – z postanowieniami wewnętrznych przepisów, zawartych w Procedurze P-20 *Procesy wydawania, zmiany i cofania dopuszczenia*[82].

W przypadku wszystkich poddanych czynnościom kontrolnym spraw stwierdzono, że:

- wnioski o wydanie dopuszczenia zawierały wszystkie wskazane prawem elementy, tj. określenie wyrobu, przeznaczenie wyrobu, oznaczenie podmiotu ubiegającego się o wydanie dopuszczenia i jego siedziby oraz wskazanie pełnomocników, jeżeli zostali ustanowieni, określenie producenta wyrobu, jego siedziby i miejsca produkowania wyrobu;
- przeprowadzano wstępną, formalną ocenę wniosku o przeprowadzenie badania próbki wyrobu;
- dokonywano analizy wyników badań dostarczonych przez wnioskodawcę;
- wykonywano ocenę warunków techniczno – organizacyjnych produkcji wyrobu;
- analizowano i oceniano dokumenty zgromadzone w procesie dopuszczenia wyrobu do użytkowania;
- wydawano świadectwa dopuszczenia, które dotyczyły wyrobów[83], w stosunku do których konieczne było jego wydanie.

---

[79] Czynnościom kontrolnym poddano 10% procesów wydania i zmiany świadectwa dopuszczenia (z 2012 r.) oraz 5% procesów wydania i zmiany świadectwa dopuszczenia (z 2013 r.), tj. 28 wydanych i 4 rozszerzonych świadectw w 2012 r. oraz 21 wydanych i 2 rozszerzonych świadectw w 2013 r. Akta kontroli, str. 535-802.

[80] Dz. U. Nr 143, poz. 1001, zwanego dalej również rozporządzeniem *w sprawie szczegółowych czynności wykonywanych podczas procedur dopuszczenia.*

[81] Dz. U. Nr 143, poz. 1002, zwanego dalej również rozporządzeniem *w sprawie wykazu wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego.*

[82] Zatwierdzonej przez Dyrektora Instytutu w dniu 31 lipca 2013 r. Celem procedury było określenie kryteriów, zasad i trybu postępowania dopuszczającego wyroby przez jednostkę dopuszczającą. Proces dopuszczenia w Instytucie prowadziła i nadzorowała Jednostka Certyfikująca (DC). Procedurę stosowano do procesu dopuszczenia, podczas którego ustalano zgodność wyrobu z wymaganiami techniczno – użytkowymi (WTU) lub Polskimi Normami. Proces dopuszczenia obejmował badania i ocenę wyrobu w połączeniu z oceną warunków techniczno – organizacyjnych (WTO) producenta. Podstawowymi elementami procesu dopuszczenia było badanie próbki wyrobu według ustalonego programu badań; ocena zgodności wyrobu z wymaganiami na podstawie zbadanych cech; ocena WTO producenta.
Sposób dokonywania WTO został określony w Procedurze P-8 *Ocena warunków techniczno-organizacyjnych* (WTO). Celem procedury było określenie, na podstawie właściwie przeprowadzonej oceny, czy warunki organizacyjno-techniczne producenta zapewniały stabilny poziom jakości dostarczanych wyrobów. Akta kontroli, str. 248-257.

[83] Wykaz wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego lub ochronie zdrowia i życia oraz mienia, stanowił załącznik do rozporządzenia *w sprawie wykazu wyrobów służących zapewnieniu bezpieczeństwa publicznego.*

Ustalenia kontroli pozwalają na stwierdzenie, że w okresie objętym kontrolą opłaty pobierane przez Instytut za poszczególne czynności związane z procesem dopuszczenia (jego zmianą) były zgodne z przepisami rozporządzenia *w sprawie szczegółowych czynności wykonywanych podczas procedur dopuszczenia*[84] oraz przyjętymi przez Instytut zasadami[85] - cennikiem, zaakceptowanym przez Dyrektora Instytutu. Wydawane świadectwa dopuszczeń zawierały wszystkie wymagane prawem elementy.

Nadzór nad wydanymi przez Instytut dopuszczeniami sprawowany był poprzez dokonywanie corocznie badań kontrolnych próbek dopuszczonych wyrobów. Podczas przedmiotowych kontroli sprawdzane były kluczowe cechy wyrobów, mające wpływ na ich jakość[86]. Działania jednostki kontrolowanej w tym zakresie oceniono **pozytywnie**. Powyższa ocena wynika z faktu, że działania CNBOP-PIB w zakresie kontroli dopuszczenia wyrobów[87] były zgodne z:

- uregulowaniami zawartymi w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych *w sprawie szczegółowych czynności wykonywanych podczas procesu dopuszczenia*,
- postanowieniami Procedury Ogólnej Nr PO-04 *Kontrola dopuszczenia*[88] i Procedury P-22 *Kontrola dopuszczeń – zasady pobierania próbek*[89];
- corocznie przygotowywanymi planami kontroli, które uwzględniały w szczególności: złożoność wyrobu, wyniki wcześniej przeprowadzanych kontroli, a także program badań.

Zgodnie z przedstawionym planem kontroli na 2012 r., Instytut zaplanował wykonanie **1093** kontroli. Wśród zaplanowanych kontroli uwzględniono 66 świadectw, których koniec okresu ważności przypadał na 2012 r. Z uwagi na fakt, że po zakończeniu okresu ważności świadectw ich posiadacze, zainteresowani kontynuacją dopuszczenia, zobowiązani są do złożenia w CNBOP-PIB wniosku o wydanie dopuszczenia wraz z kompletem informacji o wyrobie, o których mowa w rozporządzeniu MSWiA z 20 czerwca 2007 r., nie objęto czynnościami kontrolnymi tych wyrobów, których ważność dotychczasowego dopuszczenia dobiega końca w danym roku kalendarzowym. Stąd też ogólna liczba świadectw dopuszczenia podlegających kontroli w 2012 roku wynosiła **1027**.

---

[84] Odpłatność za wstępną formalną ocenę wniosku o wydanie dopuszczenia, dokonanie identyfikacji producenta wyrobu oraz rejestrację wniosku wynosiła 50% kwoty przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w poprzednim kwartale, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego. Na tej podstawie, decyzjami dyrektora CNBOP-PIB ustalana była wysokość opłat za wykonanie wstępnej formalnej oceny wniosku.

[85] Opłaty za przeprowadzenie procesu dopuszczenia zostały określone w „Cenniku" CNBOP-PIB. W okresie objętym kontrolą opłaty za czynności związane z wydaniem świadectw dopuszczeń były pobierane na podstawie: edycji jedenastej „Cennika" – zatwierdzonego przez dyrektora CNBOP-PIB w dniu 8 czerwca 2011 r., edycji dwunastej „Cennika" – zatwierdzonego przez dyrektora CNBOP-PIB w dniu 24 stycznia 2013 r., edycji trzynastej „Cennika" – zatwierdzonego przez dyrektora CNBOP-PIB w dniu 31 lipca 2013 r.
Odpłatność za ocenę warunków techniczno – organizacyjnych ustalono na podstawie udokumentowanej liczby godzin pracy i stawki godzinowej. Odpłatność za analizę dokumentacji wyrobu i wydanie dopuszczenia ustalono na podstawie udokumentowanej liczby godzin pracy i stawki godzinowej. Akta kontroli, str. 450-455.
Opłaty za prowadzenie badań w ramach procesu dopuszczenia wyrobów do użytkowania ustalone były na podstawie rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych *w sprawie szczegółowych czynności wykonywanych podczas procesu dopuszczenia*. Wysokość opłat za badania ustalano na podstawie udokumentowanej liczby godzin pracy i stawki godzinowej, z uwzględnieniem rzeczywiście poniesionych kosztów za badania. Udokumentowana liczba godzin (pracochłonność badań) obliczana była przez kierowników Zespołów Laboratoriów dla każdego rodzaju badań, w oparciu o czynniki, takie jak: czas przygotowania próbki do badań, czas przygotowania stanowiska badawczego, czas przygotowania narzędzi pomiarowych i pomocniczych do badań, czas trwania procedury pomiarowej. Stawka godzinowa naliczana była zgodnie z decyzją Dyrektora Instytutu *w sprawie stawek kalkulacyjnych obowiązujących w CNBOP-PIB.*

[86] Szczegółowe zasady sposobu nadzorowania udzielonych certyfikacji i dopuszczeń zostały określone w regulacji wewnętrznej *Procedura P-3 Nadzorowanie udzielonych certyfikacji i dopuszczeń*. Procedura ta odnosiła się do planowania, realizacji i sprawozdawczości z przedmiotowych czynności.

[87] Czynnościami kontrolnymi objęto 50 spraw z 2012 r. (z ogólnej liczby 503 skontrolowanych dopuszczeń) oraz 22 sprawy z 2013 r. (z ogólnej liczby 219 spraw skontrolowanych do dnia rozpoczęcia czynności kontrolnych). Akta kontroli, str. 803-914.

[88] W której określono między innymi czynności dotyczące: przygotowania do realizacji kontroli, realizację kontroli planowej, realizację kontroli doraźnej, sposób postępowania w przypadku braku dostępności próbki wyrobu do pobrania. Akta kontroli, str. 212-226.

[89] Obowiązującej od dnia 19 sierpnia 2010 r. Celem procedury było zapewnienie prawidłowych warunków pobierania próbek do badań kontrolnych wyrobów. Akta kontroli, str. 309-310.

Informacje dotyczące realizacji planu kontroli, uwzględniające fakt, że procesy kontroli dopuszczenia miały charakter ciągły wg stanu na dzień 31 grudnia 2012 r., przedstawiały się następująco:

- sporządzono informację pokontrolną – 503,
- dokonywano oceny zgodności – 124 (w trakcie oceny zgodności) + 18 (wyjaśnienia klienta),
- próbka była przedmiotem badań – 23,
- pobrano próbkę – nie rozpoczęto badań – 0.

W efekcie z liczby 1027 świadectw dopuszczenia, wobec których CNBOP-PIB prowadziło w 2012 roku czynności wynikające z kontroli dopuszczenia:

- w 668 przypadkach (ok. 65%) CNBOP-PIB zakończyło prowadzenie kontroli dopuszczenia sporządzeniem informacji pokontrolnej,
- w 18 przypadkach (ok. 2%) CNBOP-PIB zakończyło prowadzenie kontroli dopuszczenia sporządzeniem pisemnego zobowiązania posiadacza dopuszczenia do niezwłocznego powiadomienia CNBOP-PIB o ustąpieniu przyczyn uniemożliwiających prawidłowe przeprowadzenie kontroli,
- w 63 przypadkach (ok. 6%) świadectwa dopuszczenia stanowiące przedmiot kontroli zostały cofnięte (liczba ta obejmuje zarówno negatywny wynik czynności kontrolnych, jak również rezygnację z dopuszczenia złożoną przez ich posiadaczy),
- w 274 przypadkach (ok. 27%) CNBOP-PIB skutecznie poinformowało posiadaczy dopuszczenia o prowadzeniu czynności kontrolnych wyrobów posiadających dopuszczenie do użytkowania, niemniej wystąpiły przyczyny, niezależne od CNBOP-PIB, uniemożliwiające prawidłowe przeprowadzenie kontroli dopuszczenia,
- w 4 przypadkach (<1%) CNBOP-PIB nie było w stanie zainicjować ani przeprowadzić czynności kontrolnych z przyczyn zależnych od posiadacza dopuszczeń.

W odniesieniu do kontroli dopuszczenia w 2013 r. CNBOP-PIB sporządziło zestawienie wszystkich świadectw dopuszczenia wydanych w latach 2008-2012, które pozostawały ważne w pierwszym dniu roboczym w 2013 r. Lista ta zawiera **1255** pozycji i obejmuje również świadectwa, których koniec okresu ważności przypadał na rok 2013 (czyli w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia). Świadectw, których ważność dobiegała końca w 2013 roku było **326**. Z uwagi na fakt, że po zakończeniu okresu ważności świadectw ich posiadacze zainteresowani kontynuacją dopuszczenia zobowiązani są do złożenia w CNBOP-PIB wniosku o wydanie dopuszczenia wraz z kompletem informacji o dopuszczanym wyrobie, CNBOP-PIB nie objął czynnościami kontrolnymi wyrobów, których ważność dotychczasowego dopuszczenia dobiegała końca w danym roku kalendarzowym. Stąd też ogólna liczba świadectw dopuszczenia podlegających kontroli w 2013 r. wynosiła **929**.

Ustalono, że kontrolę dopuszczania wyrobów do użytkowania prowadzono, zgodnie z przepisami rozporządzeń Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 czerwca 2007 r., a stan realizacji czynności kontrolnych za 2013 rok na dzień 25 listopada 2013 r. przedstawiał się następująco:

- w 219 przypadkach (ok. 23,5%) CNBOP-PIB zakończyło prowadzenie kontroli dopuszczenia sporządzeniem informacji pokontrolnej,
- w 199 przypadkach (ok. 21,5%) CNBOP-PIB sporządziło pisemne zobowiązanie posiadacza dopuszczenia do niezwłocznego powiadomienia CNBOP-PIB o ustąpieniu przyczyn uniemożliwiających prawidłowe przeprowadzenie kontroli,

- w 8 przypadkach (ok. 1%) świadectwa dopuszczenia stanowiące przedmiot kontroli zostały cofnięte (liczba ta obejmuje zarówno negatywny wynik czynności kontrolnych, jak również rezygnację z dopuszczenia złożoną przez ich posiadaczy).
- w pozostałych 503 przypadkach (ok. 54%) CNBOP-PIB pisemnie poinformowało posiadaczy świadectw dopuszczenia o prowadzeniu czynności kontrolnych wyrobów posiadających dopuszczenie do użytkowania – kontrola dopuszczenia była w trakcie realizacji.

Z uzyskanych od Dyrektora Instytutu informacji wynika, że niezrealizowanie wszystkich zaplanowanych kontroli dopuszczeń było niezależne od Instytutu i wynikało m.in. z braku możliwości kontaktu z posiadaczem dopuszczeń oraz likwidacją lub upadłością podmiotów posiadających świadectwa dopuszczenia.

Ponadto, wpływ na realizację planów kontroli miała specyfika realizacji badań kontrolnych. Po pobraniu próbek poddawane były one badaniom, których czas realizacji wynosił od kilku godzin nawet do 3 miesięcy (np.: symulacja oddziaływań korozyjnych na wyrób umieszczony w komorze wypełnionej mgłą solną). Sporządzone wyniki były przedmiotem oceny zgodności z wymaganiami, która w praktyce wymagała poświęcenia odpowiedniej ilości czasu (zróżnicowanej stosownie do zakresu wykonywanych badań kontrolnych), a następnie wyjaśnienia niezgodności (jeśli zostały wykryte) oraz sporządzenia informacji pokontrolnej. Czas realizacji wszystkich ww. czynności miał wpływ na moment sporządzenia informacji pokontrolnej. Stąd też zakończenie realizacji czynności kontrolnych rozpoczętych w danym roku kalendarzowym mogło przypadać na początek kolejnego roku kalendarzowego.

Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia oraz analizę dokumentacji źródłowej, z której wynikało, że Instytut podejmował działania zmierzające do spowodowania pobrania próbek wyrobów niezbędnych do przeprowadzenia kontroli stwierdzono, że przyczyny niewykonania planu były niezależne od Instytutu i odstąpiono od oceny negatywnej w omawianym obszarze.

Jednocześnie stwierdzono, że planując kontrole na kolejne lata nie dokonywano rzetelnej analizy terminów ważności świadectw dopuszczeń. W efekcie w planach kontroli uwzględniano kontrole świadectw dopuszczeń w ostatnim roku ważności, które nie podlegały kontroli[90], co uznano za **uchybienie**.

W toku kontroli stwierdzono, że nie było przypadków odmowy wydania przez Instytut świadectw dopuszczeń oraz nie składano odwołań na cofnięcia wydanych świadectw dopuszczeń.

2. Jakość zarządzania Instytutem w aspekcie prowadzonej polityki kadrowej.

Działania w zakresie sposobu zarządzania Instytutem, a w szczególności politykę kadrową oraz jej wpływ na jakość wykonywanych zadań oceniono **pozytywnie**.

Ustawa *o instytutach badawczych*[91] stanowi, że instytuty badawcze zatrudniają m.in. pracowników naukowych, badawczo-technicznych oraz administracyjno-ekonomicznych. Na podstawie skontrolowanej dokumentacji ustalono, że Instytut wypełnia swoje obowiązki w tym zakresie zatrudniając osoby, o których mowa w ustawie.

---

[90] Zgodnie z postanowieniami Procedury ogólnej Nr PO-04 *Kontrola dopuszczeń* nie przewiduje się prowadzenia kontroli w piątym roku dopuszczenia z uwagi na fakt, że jest to ostatni rok dopuszczenia i kontrola zostanie przeprowadzona podczas wystąpienia o nowe świadectwo dopuszczenia.

[91] Art. 39 ust. 1.

Zgodnie z ustawą *o instytutach badawczych* oraz Statutem, Instytut pokrywa koszty bieżącej działalności z uzyskiwanych przychodów, a Dyrektor Instytutu w ramach możliwości finansowych ustala wysokość środków na wynagrodzenia[92].

Z dokonanych ustaleń wynika, że szacunkowy udział pracowników naukowych w stosunku do wszystkich zatrudnionych wynosił na dzień 1 stycznia 2012 r. – 6,9%, na dzień 31 grudnia 2012 r. – 4,1% a na dzień 25 listopada 2013 r. – 4,4%.

Obniżenie procentowego udziału pracowników naukowych i badawczo-technicznych w stosunku do wszystkich zatrudnionych (z 12,26% wg stanu na dzień 1 stycznia 2012 r. do 9,92% wg stanu na dzień 1 stycznia 2013 r. i 9,42% wg stanu na dzień 25 listopada 2013 r.) było efektem zwiększenia liczby osób zatrudnionych ogółem. Wynikało to z konieczności zatrudnienia dodatkowych osób na inne, niż zaliczane do ww. grup (np. pracowników inżynieryjno-technicznych), stanowiska związane z realizacją podstawowych zadań statutowych Instytutu.

Na dzień 25 listopada 2013 r. sześciu pracowników i dwóch funkcjonariuszy PSP posiadało stopień i/lub tytuł naukowy[93]. W badanym okresie dwie osoby (jeden pracownik i jeden funkcjonariusz) uzyskały stopień naukowy doktora nauk technicznych, trzech pracowników naukowych oraz dwóch funkcjonariuszy w 2012 r. uczestniczyło w dziewięciu szkoleniach, trzech pracowników naukowych oraz jeden funkcjonariusz w 2013 r. uczestniczyli w ośmiu szkoleniach. Dodatkowo dziewięć osób obroniło prace magisterskie.

Z uzyskanych od Dyrektora CNBOP-PIB wyjaśnień wynika, że Instytut jest jednostką, która działa od 3 lat na podstawie ustawy *o instytutach badawczych*, stale zwiększa poziom wykształcenia zatrudnionych pracowników i motywuje ich do pracy naukowej – co w rezultacie, w następnych kilku latach, doprowadzić może do stałego wzrostu liczby pracowników, o których mowa w art. 39 ust. 1 pkt 1 i 2 powyższej ustawy.

Biorąc pod uwagę wyniki prowadzonych przez PCA corocznych audytów, mających na celu m.in. potwierdzanie kompetencji personelu do prowadzenia poszczególnych działań należy stwierdzić, że kadra zatrudniona w certyfikowanych laboratoriach zapewnia właściwą i profesjonalną realizację działalności badawczej Instytutu.

Poniższe zestawienie przedstawia strukturę zatrudnienia z podziałem na grupy stanowisk[94]:

Stanowiska	*liczba osób wg stanu na*		
	1.01.2012	*31.12.2012*	*25.11.2013*
naukowe	7	5	6
badawczo-techniczne	6	7	7
inżynieryjno-techniczne	-	-	19[95]

[92] Dla oszacowania kosztów działalności oraz możliwie optymalnej realizacji zadań statutowych corocznie tworzony był plan zatrudnienia na kolejny rok. Plan zatrudnienia był tworzony celem informowania Kierownictwa Instytutu o potrzebach kadrowych poszczególnych komórek organizacyjnych Instytutu, a także (po zaopiniowaniu w Dziale Księgowości) o ewentualnych środkach, które mogą zostać przeznaczone na wynagrodzenia. W związku z powyższym w Instytucie nie występował wakat.

[93] W rozumieniu ustawy z dnia 14 marca 2003 r. *o stopniach i tytule naukowym* w związku z art. 43 ust. 1 ustawy *o instytutach badawczych*.

[94] Zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy *o instytutach badawczych*.

[95] W 2013 r. zostało przyjętych 17 osób, z których 3 osoby zatrudniono na stanowiskach inżynieryjno-technicznych, natomiast pozostałe nowo zatrudnione osoby objęły stanowiska naukowe, badawczo-techniczne i ekonomiczno-administracyjne. Dodatkowo w marcu 2013 r. wszedł w życie *Regulamin Wynagradzania pracowników CNBOP-PIB*, na podstawie którego również niektórzy pracownicy Instytutu zostali przeszeregowani do grupy stanowisk inżynieryjno-technicznych.

ekonomiczno-administracyjne[96]	76	92	89
obsługi	17	17	17
RAZEM	**106**	**121**	**138**

Zgodnie z art. 43 ust. 7 ustawy *o instytutach badawczych* oraz Statutem Instytutu, w badanym okresie przeprowadzono jeden konkurs na pracownika naukowego - adiunkta w Zespole Laboratoriów Badań Chemicznych i Pożarowych[97]. Zatrudnianie pozostałych pracowników[98] odbywa się na podstawie ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. *Kodeks pracy*[99].

Na podstawie informacji uzyskanych od Dyrektora Instytutu oraz analizy akt personalnych stwierdzono, że z pracownikami naukowymi nie podpisywano umów o zakazie prowadzenia działalności konkurencyjnej, o których mowa w art. 47 ustawy *o instytutach badawczych*, co uznano za **uchybienie**. Z informacji przekazanych przez Dyrektora Instytutu wynika, że aktualnie przygotowywany jest wzór takiej umowy, którą obligatoryjnie będą podpisywać wszyscy pracownicy[100].

Jednocześnie w wyniku analizy dokumentacji źródłowej stwierdzono, że w umowach o pracę oraz w indywidualnych zakresach czynności zawarto ogólne zapisy o konieczności przestrzegania przepisów prawa, zobowiązanie pracownika do przestrzegania m.in. tajemnicy służbowej oraz realizowania polityki jakości Instytutu. Ustalenia kontroli wskazują, że w ocenianym okresie żaden z pracowników nie zwracał się z prośbą do Dyrektora Instytutu o udzielenie zgody na wykonywanie dodatkowego zatrudnienia i/lub prowadzenie działalności gospodarczej. Nie odnotowano także przypadków naruszenia przez pracowników Instytutu postanowień zawartych w art. 47 ustawy *o instytutach badawczych*.

Z dokonanych w toku kontroli ustaleń wynika, że pracownicy Instytutu składali formularze aktywności zawodowej, co było zgodne z postanowieniami zarządzenia Nr 6/2013 Dyrektora CNBOP-PIB z dnia 16 maja 2013 r. w sprawie *Regulaminu systemu motywacji pracowników CNBOP-PIB w zakresie aktywności zawodowej i rozwoju naukowego*. Z analizy dokumentacji źródłowej wynika, że w Instytucie działała Komisja ds. motywacji pracowników[101], która oceniała danego pracownika i zatwierdzała liczbę punktów za aktywność zawodową i naukową. Oceny z systemu motywacji pracowników Instytutu z tytułu aktywności naukowej i zawodowej były jednym z kryteriów przyznawania nagród kwartalnych. Zgodnie z powyższym *Regulaminem* pracownicy mają możliwość otrzymania dodatkowej nagrody m.in. za osiągnięcie maksymalnych wartości w poszczególnych przedziałach matrycy zrównoważonych wyników, publikacje artykułu w czasopiśmie z Listy Filadelfijskiej czy wygrane projekty finansowane ze środków zewnętrznych.

Z informacji przekazanych przez Dyrektora Instytutu, w zakresie polityki kadrowej w badanym okresie, wynika, że podjęto szereg działań mających na celu poprawę jakości wykonywanych przez pracowników zadań. Opracowano i wprowadzono m.in. *Regulamin tworzenia i podziału nagród w CNBOP-PIB*[102], *Regulamin prac badawczych realizowanych w CNBOP-PIB*[103],

[96] M.in. pracownicy Jednostki Certyfikującej, działu finansowego, kadrowego, badań i jakości.
[97] Dokumenty potwierdzające przeprowadzenie konkursu znajdują się w aktach kontroli – str. 988-993.
[98] Zaliczanych do grup pracowników wymienionych w art. 39 ust. 1 pkt 3-7.
[99] Dz. U. z 1974 Nr 24 poz. 141 z późn. zm.
[100] O których mowa w art. 47 ustawy *o instytutach badawczych*.
[101] Pod przewodnictwem Zastępcy Dyrektora Instytutu ds. naukowo-badawczych.
[102] Zarządzenie Dyrektora CNBOP-PIB Nr 17/12 z dnia 17 grudnia 2012 r.

a także opracowano i wprowadzono zmiany w *Regulaminie wynagradzania*[104]. Powyższe regulacje stanowiły istotne narzędzia w ramach polityki kadrowej w celu zapewnienia coraz wyższej jakości wykonywanych zadań i miały wpływ na jakość wykonywanych przez pracowników prac. W wyniku przeprowadzonej analizy stwierdzono, że dzięki wprowadzeniu powyższych przepisów oraz dzięki stałemu mobilizowaniu pracowników naukowych i badawczo-technicznych pracownicy podnosili swoje kwalifikacje zawodowe i naukowe. Ustalono, że kierownictwo Instytutu w ramach prowadzonej polityki kadrowej stale mobilizowało pracowników do publikowania artykułów[105] oraz pisania monografii. Pracownicy naukowi Instytutu upowszechniali swoją wiedzę poprzez publikacje w czasopismach polskich[106] i zagranicznych[107] oraz zgłoszenia patentowe, patenty i prawa ochronne. Należy zauważyć, że pracownicy byli wielokrotnie wyróżniani i nagradzani za swoje osiągnięcia[108]. W realizację zadań Instytutu zaangażowani byli wszyscy pracownicy naukowi oraz badawczo-techniczni. W Instytucie prowadzone były szkolenia wewnętrzne[109].

Poniżej przedstawione są zestawienia zawierające liczbę zrealizowanych badań oraz liczbę publikacji z informacją o liczbie pracowników biorących udział w zadaniu.

Rok	*Liczba zrealizowanych badań*	*Liczba pracowników*
2011	24	36
2012	19	46
2013	22	56

Rok	*Liczba publikacji*	*Liczba pracowników*
2011	26	18
2012	29	20
2013	24	15

Ustalono, że pracownicy Instytutu mieli zapewnioną możliwość rozwoju i podnoszenia swoich kwalifikacji zarówno naukowych jak i zawodowych, co oceniono **pozytywnie**.

W toku kontroli ustalono, że wdrażanie (adaptacja) nowego pracownika do pracy w Zespołach Laboratoriów przebiega zgodnie z procedurą systemową PS/CNBOP/2 *Szkolenie personelu*[110].

---

[103] Zarządzenie Dyrektora CNBOP-PIB Nr 7/13 z dnia 16 maja 2013 r.
[104] Zarządzenie Dyrektora CNBOP-PIB Nr 5/13 z dnia 7 maja 2013 r.
[105] Pracownicy Instytutu publikowali swoje prace w kwartalniku *Bezpieczeństwo i technika pożarnicza,* który był wydawany przez Instytut.
[106] *Chemia przemysłowa, Przegląd pożarniczy.*
[107] Czasopisma z tzw. *Listy Filadelfijskiej*: *Przemysł chemiczny, Journal of Loss Prevention In the Process Industries, Proceeding of the Combustion Institute.*
[108] Lista publikacji, monografii, zgłoszeń patentowych, patentów oraz wyróżnienia i nagrody zawarta jest w odpowiedzi Instytutu z dnia 9 grudnia 2013 r. i znajduje się na stronach 180-185 akt kontroli.
[109] Dot. doskonalenia systemu zarządzania, metod badawczych, obsługi wyposażenia, prowadzenia ocen ZKP/WTO oraz opracowywania wyników.
[110] W szczególności punkt 3.9, 3.10 oraz 3.11.

W Zespołach Laboratoriów prowadzone są również szkolenia wewnętrzne dla nowych pracowników w zakresie wdrażania ich do pracy na stanowiskach badawczych. Decyzję o dopuszczeniu pracownika do czynnego wykonywania badań podejmuje Kierownik Zespołu Laboratoriów po upewnieniu się, że pracownik zdobył odpowiednie kwalifikacje[111] i uzyskał potwierdzenie kompetencji do prowadzenia badań. Udokumentowaniem decyzji Kierownika uprawniającym pracownika do prowadzenia badań jest zapis w zakresie czynności pracownika.

W przypadku wprowadzania nowej aparatury badawczej szkolenie przeprowadza Kierownik Zespołu-Laboratorium lub przedstawiciel producenta (dystrybutora).

Ponadto, wdrażanie (adaptacja) nowego pracownika do pracy w Jednostce Certyfikującej przebiega zgodnie z procedurą P-11 *Szkolenie personelu DC i pracowników CNBOP-PIB uczestniczących w procesie certyfikacji wyrobów* lub w przypadku pracy w charakterze auditora/eksperta technicznego - zgodnie z procedurą Jednostki Certyfikującej P-15 *Kwalifikowanie i monitorowanie pracy auditorów/ekspertów technicznych*.

Wdrażanie (adaptacja) nowego pracownika do pracy w pozostałych komórkach organizacyjnych odbywa się zgodnie z przyjętymi w tych komórkach zasadami, co zostało udokumentowane m.in. w formie zaświadczeń o odbyciu instruktażu stanowiskowego. Dokument jest podpisywany przez nowego pracownika oraz osobę udzielającą instruktażu. Instytut opracował projekt *Procedury nawiązywania i rozwiązywania stosunku pracy z pracownikami Centrum Naukowo-Badawczego Ochrony Przeciwpożarowej im. Józefa Tuliszkowskiego – Państwowego Instytutu Badawczego*, którego częścią jest *Opis postępowania przy wprowadzaniu do pracy nowego pracownika*. Procedura ta będzie elementem wdrażanego w Instytucie Systemu Zarządzania Jakością wg normy PN-EN ISO 9001.

Kompetencje zawodowe pracowników Zespołów Laboratoriów i Jednostki Certyfikującej badane były w oparciu o procedury auditu wewnętrznego oraz przez organizację zewnętrzną – PCA. W związku z posiadaną akredytacją, Zespoły Laboratoriów oraz Jednostka Certyfikująca, corocznie poddawane są ocenom[112], w wyniku których potwierdzane są kompetencje akredytowanych podmiotów do prowadzenia działalności szczegółowo określonych w zakresach akredytacji.

Badanie kompetencji zawodowych wszystkich pracowników dokonywane było w trakcie rekrutacji na określone stanowiska. W ramach wdrażania SZJ ISO 9001 Instytut rozpoczął prace związane z tworzeniem opisów stanowisk pracy, w których będą określone wymagania kompetencyjne na tych stanowiskach.

Rada Naukowa[113] przyczynia się do rozwoju Instytutu i kadry merytorycznej poprzez m.in.: opracowanie kierunków postępu w rozwoju naukowym pracowników, systematyczne opiniowanie planów prac naukowo-badawczych Instytutu, ocenę wykonywanych rocznych planów prac naukowo-badawczych, opiniowanie kandydatów na stanowiska naukowe i kierownicze czy wspieranie pracowników Instytutu w rozwoju naukowym. W toku kontroli stwierdzono, że Rada Naukowa Instytutu nie dokonywała ocen pracowników naukowych badawczo-technicznych w zakresie dorobku naukowego i technicznego[114]. Zgodnie z przepisami wewnętrznymi Instytutu kwestie wymienione w ustawie[115] zostały ujęte jako kryteria oceny wewnętrznej służące wypłacie dodatków do wynagrodzenia. Obecnie w Instytucie

---

[111] Posiada wiedzę teoretyczną i praktyczną, zna procedury badawcze, wymagania normatywne.

[112] Sprawdzane były m.in.: kompetencje personelu do prowadzenia działań (badań, procesów certyfikacji, dopuszczeń, ocen ZKP/WTO).

[113] Rada Naukowa Instytutu, działa na podstawie przepisów ustawy *o instytutach badawczych*, Statutu Instytutu oraz *Regulaminu Rady Naukowej* z 27 kwietnia 2011 r.

[114] Na podstawie art. 44 ust. 3 i 4 oraz art. 50 ustawy *o instytutach badawczych*.

[115] Art. 44 ust. 3 ustawy *o instytutach badawczych*.

prowadzone są prace zmierzające do przyjęcia regulaminu oceniania pracowników naukowych i badawczo-technicznych przez Radę Naukową Instytutu. Ponadto, w Instytucie na podstawie wewnętrznych regulacji, prowadzone były systematyczne oceny wszystkich pracowników m.in. na podstawie *wskaźnika efektywności ogólnej pracowników*[116]. Oceny dorobku naukowego i technicznego dokonywane przez Komisję ds. motywacji były następnie przyjmowane przez Radę Naukową.

Brak regulacji oceny pracowników naukowych w zakresie dorobku naukowego i technicznego dokonywanych przez Radę Naukową Instytutu należy uznać za **uchybienie**. W trakcie dokonywania czynności kontrolnych Rada Naukowa Instytutu poinformowała, że tworzone są kryteria oceny, które będą integralną częścią nowego *Regulaminu oceny pracowników naukowych i badawczo-technicznych*.

Należy przy tym wskazać, że w obowiązującym *Regulaminie Rady Naukowej* znajdują się nieaktualne zapisy odnoszące się do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji, podczas gdy od dnia 18 listopada 2011 r. funkcjonuje Ministerstwo Spraw Wewnętrznych[117]. W toku kontroli ustalono, że przygotowywana jest nowelizacja powyższego *Regulaminu*, który usystematyzuje obecny porządek prawny.

Ustalono, że w badanym okresie nie było przypadków niewywiązywania się z obowiązków przez pracowników[118] Instytutu lub zdarzeń uchybiających godności pracownika nauki. Wobec żadnego z zatrudnionych nie stosowano sankcji z powyższych tytułów.

Na podstawie analizy dokumentacji źródłowej ustalono, że w ocenianym okresie wszystkie dodatki były przyznawane zgodnie z przepisami prawa oraz wewnętrznymi uregulowaniami[119].

Czas pracy pracowników naukowych i badawczo-technicznych zaangażowanych w projekty badawcze rozliczany był na podstawie indywidualnych kart czasu pracy, co było zgodne z *Regulaminem prac badawczych realizowanych w CNBOP-PIB*. W wyniku analizy dokumentacji źródłowej ustalono, że w ocenianym okresie dodatki wypłacane za realizację projektów badawczych były przyznawane prawidłowo, zgodnie z powyższym regulaminem. Wysokość dodatku naliczana była w skali miesiąca proporcjonalnie do czasu poświęconego na realizację pracy badawczej.

CNBOP-PIB w kluczowych obszarach prowadzonej działalności[120] posiada wdrożone systemy zarządzania, które są akredytowane i nadzorowane przez PCA. W 2011 r. Zespół Laboratoriów Procesów Spalania i Wybuchowości uzyskał certyfikat Akredytacji Laboratorium Badawczego[121]. W 2013 r., w wyniku pozytywnego auditu PCA przeprowadzonego w Jednostce Certyfikującej, Instytut uzyskał status Jednostki Notyfikowanej[122]. Dyrektor Instytutu mając na uwadze ciągły rozwój i doskonalenie pracy, w 2013 r. podjął decyzję o wdrożeniu systemu zarządzania jakością w całym Instytucie w oparciu o wymagania normy PN-EN ISO 9001.

---

[116] Zgodnie z załącznikiem nr 9 do *Regulaminu wynagradzania* wprowadzonego zarządzeniem nr 15/2011 z dnia 19 grudnia 2011 r. Dyrektora CNBOP-PIB.

[117] Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 21 listopada 2011 r. *w sprawie utworzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych* (Dz. U. Nr 250, poz. 1502).

[118] W rozumieniu ustawy *o instytutach badawczych*.

[119] Sprawdzono przyznawanie dodatków: funkcyjny, za staż pracy, specjalny, za uczestnictwo i kierowanie pracą badawczą, za efektywność, a także przyznawanie nagrody rocznej, nagrody jubileuszowej, odpraw emerytalnych, ekwiwalentu za urlop oraz wynagrodzenia bezosobowego.

[120] Badania oraz certyfikacja/dopuszczenia wyrobów.

[121] Nr AB 1280.

[122] W obszarze zadań wg systemu pierwszej oceny i weryfikacji stałości właściwości użytkowych wyrobów budowlanych zgodnie z postanowieniami rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 305/2011.

W obszarze pracy Instytutu związanym z prowadzeniem badań wdrożony jest, utrzymywany i stale doskonalony, system zarządzania w oparciu o wymagania normy PN-EN ISO/IEC 17025[123]. W strukturze CNBOP-PIB funkcjonują cztery akredytowane przez PCA Zespoły Laboratoriów, gdzie corocznie przeprowadzane są audity wewnętrzne obejmujące swym zakresem cały obszar objęty systemem zarządzania. Należy mieć na uwadze, że audity zewnętrzne[124] potwierdzają prawidłowość funkcjonowania systemu zarządzania. Obecnie Zespoły Laboratoriów CNBOP-PIB uzyskały przedłużenie Certyfikatu Akredytacji[125].

W zakresie pracy Instytutu związanym z prowadzeniem certyfikacji i dopuszczeń wyrobów do użytkowania wdrożony jest, utrzymywany i stale doskonalony system zarządzania w oparciu o wymagania normy PN-EN 45011[126] oraz normy PN-EN ISO/IEC 17021[127]. Jednostka Certyfikująca posiada[128] Certyfikat Akredytacji Jednostki Certyfikującej Wyroby wydany przez PCA[129]. W systemie wdrożonym w Jednostce Certyfikującej, analogicznie jak w Zespołach Laboratoriów, przeprowadzane są corocznie audity wewnętrzne i zewnętrzne. W kwietniu 2013 r. w Jednostce Certyfikującej został przeprowadzony audit nadzoru wraz z rozszerzeniem zakresu akredytacji, w wyniku którego PCA potwierdziło zaufanie do kompetencji Jednostki Certyfikującej[130].

W ramach struktury CNBOP-PIB funkcjonują organy niezależne, które opiniują oraz doradzają w sprawach związanych z procesami certyfikacji/dopuszczeń: Rada ds. Certyfikacji, Komitet ds. Bezstronności Jednostki Certyfikującej oraz Komitety Techniczne.

W toku kontroli ustalono, że oprócz powyższych akredytacji CNBOP-PIB posiada również notyfikację Komisji Europejskiej w zakresie dyrektywy 89/686/EWG[131].

Z dokonanych ustaleń wynika, że w Instytucie przy realizacji podstawowych zadań, oprócz wdrożonych systemów zarządzania, wykorzystywane są również inne instrumenty wspierające jakość zarządzania, takie jak np. wydawane przez Dyrektora CNBOP-PIB zarządzenia, które regulują szczegółowo obszary działalności Instytutu.

Zalecenia i wnioski.

W celu usunięcia stwierdzonych uchybień i nieprawidłowości oraz usprawnienia funkcjonowania CNBOP-PIB wnoszę o:

1. Kontynuowanie działań zmierzających do wzrostu liczby pracowników, o których mowa w art. 39 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy *o instytutach badawczych* w stosunku do wszystkich zatrudnionych.
2. Podpisanie z pracownikami naukowymi Instytutu umów o zakazie prowadzenia działalności konkurencyjnej, o której mowa w art. 47 ustawy *o instytutach badawczych*.
3. Opracowanie regulacji dotyczącej oceny pracowników naukowych w zakresie dorobku naukowego i technicznego, której powinna dokonywać Rada Naukowa Instytutu.

[123] Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących.
[124] Organizowane przez PCA.
[125] Do dnia 11 października 2017 r.
[126] Wymagania ogólne dotyczące jednostek prowadzących systemy certyfikacji wyrobów.
[127] Ocena zgodności.
[128] Od dnia 4 października 1999 r.
[129] Certyfikat ważny jest do dnia 3 października 2014 r.
[130] W zakresie posiadanej akredytacji oraz wnioskowanego rozszerzenia.
[131] Środki ochrony indywidualnej.

4. Planowanie czynności kontrolnych w taki sposób, aby nie kwalifikować do kontroli świadectw dopuszczeń wydanych przez Instytut w piątym roku dopuszczenia z uwagi na fakt, że jest to ostatni rok ich ważności i kontrola zostanie przeprowadzona podczas wystąpienia o nowe świadectwa dopuszczenia.
5. Spowodowanie uporządkowania i usystematyzowania dokumentacji dotyczącej postępowania objętego kontrolą oraz przechowywania jej w sposób określony przepisami prawa, jak również właściwego dokumentowania innych zamówień publicznych przeprowadzonych i realizowanych obecnie bądź też w przyszłości przez Instytut.

* * *

Na podstawie art. 49 ustawy *o kontroli w administracji rządowej* uprzejmie proszę o przedstawienie, w terminie do 30 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Kierownik jednostki kontrolującej

MINISTER
SPRAW WEWNĘTRZNYCH
z up. Piotr STACHAŃCZYK
Sekretarz Stanu

Wykonano w 2 egz.:

Egz. Nr 1 – CNBOP-PIB

Egz. Nr 2 – aa

Sporządził/wykonał: Zespół kontrolny MSW.

ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Kontroli, Skarg i Wniosków
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
Bartosz Czyczyn

DYREKTOR
Departamentu Kontroli, Skarg i Wniosków
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
Dahuta GŁOWACKA-MAZUR
2.09.2014

Ministerstwo
Spraw Wewnętrznych

Departament Kontroli, Skarg i Wniosków

DKSiW-K-II-093-1/2014

Warszawa, dnia 8 lipca 2014 r.

S T A N O W I S K O

do zastrzeżeń zgłoszonych do *projektu wystąpienia pokontrolnego* z kontroli nt. *Realizacja statutowych zadań oraz wydatkowanie środków publicznych przez Instytut* przeprowadzonej w Centrum Naukowo-Badawczym Ochrony Przeciwpożarowej im. Józefa Tuliszkowskiego – Państwowym Instytucie Badawczym

Po zapoznaniu się z zastrzeżeniami zgłoszonymi przez p.o. Dyrektora CNBOP-PIB dr hab. inż. Ewę Rudnik w piśmie z dnia 15 maja 2014 r. (nr DO/092/3401/14) oraz po dokonaniu analizy dodatkowej dokumentacji przekazanej przez CNBOP-PIB pismem z dnia 18 czerwca 2014 r. (nr DO/092/451014), na podstawie art. 42 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. *o kontroli w administracji rządowej*, oddalam zgłoszone zastrzeżenia w całości. Należy przy tym wskazać, że w związku z przekazaniem dodatkowej dokumentacji, której w trakcie kontroli nie przedstawiono, zostanie doprecyzowana treść *wystąpienia pokontrolnego* poprzez zmianę niektórych zapisów. Nie zmieni to jednak oceny poszczególnych obszarów skontrolowanej działalności.

U Z A S A D N I E N I E

Zastrzeżenia opisane w pkt I i pkt II ww. pisma mają charakter ponownych wyjaśnień, które nie wnoszą nic nowego do ustaleń kontroli. Kierownik jednostki kontrolowanej nie kwestionował na etapie prowadzenia czynności kontrolnych prawidłowości dokonanych ustaleń, w rezultacie których rzetelność dokumentowania procesu udzielenia zamówienia publicznego, w zakresie skontrolowanego postępowania DT/TGZ/2371/12/2008, została oceniona negatywnie. W przedstawionych zastrzeżeniach z dnia 15 maja 2014 r., odnoszących się dotyczących braku kompletnej dokumentacji postępowania, p.o. Dyrektora Instytutu dr hab. inż. Ewa Rudnik potwierdziła wcześniejsze (uzyskane w toku kontroli) wyjaśnienia Dyrektora Instytutu z dnia 10 stycznia 2014 r., zgodnie z którymi realizacja budowy była objęta trzema różnymi, ale ściśle powiązanymi ze sobą postępowaniami przetargowymi, które następnie złożyły się na proces budowy. Ponownie, również podniosła, że powodowało to konieczność częstego sięgania do dokumentacji tej inwestycji, często w warunkach roboczych, co miało wpływ zarówno na ***zużycie, jak i chaotyczne rozmieszczenie niektórych dokumentów***. Tym samym nie można zgodzić się ze stwierdzeniem kierownika podmiotu kontrolowanego, że dokumentacja, która nie posiadała spisów chronologicznych zawartości poszczególnych teczek i znajdowała się w różnych komórkach organizacyjnych Instytutu w nieopisanych segregatorach, była kompletna i sposób jej przechowywania nie powinien budzić zastrzeżeń. Należy przy tym zaznaczyć, że w toku kontroli zespół kontrolerów

ul. Stefana Batorego 5
02-591 Warszawa, Polska
msw.gov.pl

tel. +48 22 601 55 10
fax +48 22 646 36 96

wielokrotnie zwracał się z prośbą o usystematyzowanie posiadanych przez Instytut dokumentów w zakresie skontrolowanego postępowania DT/TGZ/2371/12/2008, jak również przedłożenie kompletnych dokumentów i sporządzenie ich kserokopii (brakujące dokumenty wymieniono m.in. w piśmie DKSiW-K-II-093-1(11)/2014 z dnia 8 stycznia 2014 r.), z czego Instytut do dnia zakończenia czynności kontrolnych nie wywiązał się.

Mając na uwadze przedstawione w piśmie CNBOP-PIB z dnia 15 maja 2014 r. informacje należy zaznaczyć, że nie mają one charakteru zastrzeżeń, a jedynie wyjaśnień, które nie stanowią podstawy do zmiany oceny kontrolowanych obszarów. Ponadto, należy stwierdzić, że przekazana dokumentacja w zakresie *wniosku o przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego, umowy o udzielenie zamówienia nr DT/1/2009 z dnia 15 stycznia 2009 r.* oraz *protokołu postępowania o udzielenie zamówienia* jest nadal niekompletna[1].

Jednocześnie stwierdzono, że w przesłanej dokumentacji znajdują się dokumenty, których zespół kontrolny wcześniej nie otrzymał. Potwierdza to fakt, że w CNBOP-PIB nie było uporządkowanej dokumentacji, co utrudniało ocenę procesu udzielania zamówienia publicznego. Ponadto, mając na uwadze przekazane dodatkowe dokumenty zostanie zmieniona treść *wystąpienia pokontrolnego* dotycząca braku oferty wykonawcy, którą przekazano do DKSiW MSW wraz z pismem z dnia 18 czerwca 2014 r. (nr DO/092/451014).

Odnosząc się do **zastrzeżeń z pkt III** należy zaznaczyć, że w *projekcie wystąpienia pokontrolnego* wskazano na brak możliwości zweryfikowania informacji dotyczących postępowania przetargowego DT/TGZ/2371/12/2008 - *Budowa budynku biurowego na terenie CNBOP wraz ze zjazdem z drogi wojewódzkiej*, które zgodnie z przepisami prawa powszechnie obowiązującego powinny być zamieszczone na stronie internetowej Instytutu w czasie realizacji postępowania w sprawie udzielenia zamówienia. Dotyczyło to m.in.:

- porównania przedłożonej przez Instytut SIWZ i załączników do SIWZ z dokumentami zamieszczonym na stronie internetowej,

---

[1] Przesłany do MSW W*niosek o przeprowadzenie postępowania o udzielenie zamówienia publicznego* jest nadal niekompletny – brakuje zał. nr 4 do *Wniosku* pn. *Inne istotne informacje dotyczące postępowania i warunków zamówienia*. Ponadto, dokumentacja projektowa nie zawiera: dokumentacji projektowej w zakresie projektu budowlanego stacji transformatorowej i agregatu prądotwórczego, dokumentacji projektowej/wykonawczej, tj. tomu I.1 – Architektura z kolorystyką i umeblowaniem, tomu II – Konstrukcja, jak również przedmiarów dla tomów I, II, III, IV, IVa, V, VI, VI/1, VII, VIII.
Przesłana do MSW *Umowa o udzielenie zamówienia nr DT/1/2009 z dnia 15 stycznia 2009 r.* nie zawiera: zał. nr 1, tj. projektu budowlanego, projektu wykonawczego, specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót, informacji dotyczącej bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, zał. nr 2 stanowiącego kosztorys Wykonawcy, natomiast załączono kosztorysy ofertowe (nie można było jednoznacznie ustalić, czy stanowią one załącznik do umowy - brak opisu na kosztorysach ofertowych), zał. nr 3 do umowy, tj. *harmonogramu rzeczowo-finansowego* – przesłano 2 harmonogramy (powinny być 3: jeden do umowy oraz łącznie dwa - do dwóch aneksów umowy), które nie zawierają dat ani kolejnych numerów, trudno więc ocenić czy są one załącznikami do umowy/aneksu, na zał. nr 4 brak opisu, której umowy jest załącznikiem, w zakresie zał. nr 6, tj. *SIWZ*, brak zał. nr 1 – *szczegółowego opisu przedmiotu zamówienia*.
Przesłany do MSW *Protokół postępowania o udzielenie zamówienia* nie zawiera zał. na druku ZP-22 - *informacje o wniesionych protestach i odwołaniach* (w poz. 11 protokołu nie dokonano odpowiednich skreśleń, czy były wnoszone protesty i odwołania).

- sprawdzenia czy we wszystkich przypadkach wyjaśnień udzielanych przez Instytut w odniesieniu do treści SIWZ, Instytut przekazywał je wszystkim wykonawcom, udostępniając treść zapytań wraz z wyjaśnieniami na swojej stronie internetowej,
- zweryfikowania czy Instytut realizował ustawowy obowiązek w postaci opisania przedmiotu zamówienia za pomocą dokumentacji projektowej oraz specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót, które zgodnie z informacjami zawartymi w ogłoszeniu o zamówieniu miały stanowić załącznik Nr 1 do SIWZ udostępnianej przez CNBOP na stronie internetowej Instytutu.

Zbadanie wymienionych zagadnień **nie było możliwe z uwagi na upływ czasu uniemożliwiający dokonanie weryfikacji danych**, o czym zamieszczono wzmianki w *projekcie wystąpienia pokontrolnego*. Jednocześnie należy wskazać, że powyższe ustalenia kontroli nie miały wpływu na formułowaną ocenę dotyczącą rzetelności dokumentowania procesu udzielenia zamówienia publicznego w związku ze zrealizowaną inwestycją.

W *projekcie wystąpienia pokontrolnego* zawarto zapis, zgodnie z którym Instytut nie otrzymywał wniosków wykonawców o udostępnienie SIWZ w formie papierowej. W przypisie (nr 19) odnoszącym się do tego ustalenia wskazano: *Ustalenie tylko na podstawie wyjaśnień, ponieważ brakowało dokumentów*. Informacja o nieposiadaniu przez Instytut dokumentacji jest nieprecyzyjna, dlatego też zmieniona zostanie treść przedmiotowego przypisu, który otrzyma brzmienie: *ustalenie tylko na podstawie wyjaśnień*. Nie zmienia to jednak ustaleń kontroli oraz sformułowanej oceny.

Mając powyższe na uwadze uznano za niezasadne zastrzeżenia z pkt I, II i III oraz postanowiono o ich oddaleniu.

DYREKTOR
Departamentu Kontroli, Skarg i Wniosków
Ministerstwa Spraw Wewnętrznych
Danuta GŁOWACKA-MAZUR

ul. Stefana Batorego 5
02-591 Warszawa, Polska
msw.gov.pl

tel. +48 22 601 55 10
fax +48 22 646 36 96